

המחלקה לשיקום הפה

קורסי הלימוד:

שיקום הפה } רפואת שיניים משקמת (כולל שיקום עייג שתלים)
רפואת שיניים משחזרת

עקרונות תורת הסגר (אוקלוזיה)
מורפולוגיה ואנתרופולוגיה דנטלית
כאבי פנים ולסתות
מדעי ההתנהגות
חומרים וטכנולוגיות דנטאליות
קריולוגיה (עששת)
רפואת שיניים קהילתית (ציבורית)
רפואה ומשפט
אתיקה
מיומנויות מנואליות

ראש המחלקה:

ד"ר זאב אורמיאנר

מרכז המחלקה:

ד"ר ערן דולב

אחראית ההתמחות:

ד"ר שפרה לברטובסקי

מורי המחלקה:

ד"ר אופיר סימה, ד"ר אורמינר זאב (ראש המחלקה), ד"ר אריאלי עדי, ד"ר בלוק יונתן(אחראי מרפאת לימודי המשך), ד"ר בלסבלג ירון, ד"ר בן-אור זאב, ד"ר גליקמן ארי (אחראי תחום תח"ל), ד"ר דולב ערן (מרצה, מרכז המחלקה), ד"ר הראל נוגה (אחראית לימודי החטיבה הקלינית), ד"ר הרנס שחר, ד"ר גלבע אילן, ד"ר גלברד שאול, ד"ר וינד יובל (אחראי המרפאה לרפוא"ש אסתטית), ד"ר אפרים וינוקור (מרצה בכיר ; אחראי מרפאת כאבי פנים ולסתות), ד"ר יפת עוזיאל, ד"ר לביא דוד, ד"ר לוינשטיין ישראל (פרופ' חבר ;), ד"ר לברטובסקי שפרה (אחראית תוכנית ההתמחות), ד"ר ליבנה שירי(אחראית קורס משמרת שנה ד'), מר מאירוביץ אבי (טכנאי שיניים, אחראי מעבדת הפנטום), ד"ר מטלון שלמה (מרצה בכיר ; מנהל המרפאות), ד"ר מיינסטר איזבל (אחראית קליניקות בחטיבות הצעירה והוותיקה), ד"ר מלמד גיא, , פרופ' ניסן יוסף (פרופסור חבר), ד"ר סגל פנינה (אחראית תחום תח"ק), ד"ר סלוצקי חגי, ד"ר עוזיאל ניר (אחראי המרפאה לפסיכופיזיולוגיה אוראלית), ד"ר פולקמן מירב, , פרופ' פילו רפאל (פרופסור חבר), ד"ר פנקס אביבה, ד"ר פרלמן-אמודי אלונה (מרצה אחראית קורס מורפולוגיה), ד"ר קופרשמיט אירית (אחראית תותבות שלמות), ד"ר רובין פסיה (אחראית קורס סגר), ד"ר רוזן גל (מרכז תוכנית ההתמחות), ד"ר רוזנוסר רונן, ד"ר שוחר סיון, ד"ר שטיינקלר-דקל מיכל(אחראית תחום עששת ומשמרת), ד"ר שטרר ניר, ד"ר שלמה אתי (אחראית קורס שיקום שנה ד')

במסגרת התנדבות: ד"ר שפרלינג אלון, ד"ר בלה שאנו-רוטמן, ד"ר ברסלאור סלומון, , ד"ר אפרת גילאון, ד"ר שירה זארי, ד"ר ושלר אוולין, , ד"ר צחי להר, ד"ר לילך קרבאל, ד"ר נעמה פרידנברג(אחראית קורס מבנים), ד"ר יאיר לנגר, ד"ר ארקדי רחמנוב, ד"ר ויקי גלינקין, ד"ר סאמר מונייר, ד"ר מן אדר(מנהל מערך המיון), ד"ר דן הרשקוביץ, ד"ר מן ארז, ד"ר דימטרי ניירובאי), אורי בן זאב (פיסיותרפיסט), צביקה גרינבאום (פיסיותרפיסט), ד"ר נאסר חיאט, , ד"ר שני זק"ש , ד"ר הילה זיו-און, ד"ר דיאנה גרייזל, ד"ר יפת ינקוביץ(מרכז קורס מיומנויות למידה), ד"ר אלמוגי מיכל, ד"ר טל מסר, ד"ר שירן סודרי, ד"ר עדי גולדשטיין, ד"ר אליאס סבג, ד"ר חאלד חאמדה, ד"ר סאגיי ערו, ד"ר מירי יורש,

שיקום הפה הוא ענף ברפואת שיניים המתמקד בהחזרת פה שנפגע למצב של תיפקוד. השיקום

כולל את החזרת מערכת הלעיסה לפעילות, שיפור המראה האסתטי ותיקון הפונטיקה. מטרת

קורסי הלימוד להציג לתלמידים את המצב התקין, את התופעות המלוות את תהליכי המחלות

והפגיעות במערכת הלעיסה והדרכים לשיקומם. כל הקורסים מורכבים מחלקים עיוניים, תרגול

של שיטות ומיומנויות קליניות במעבדה ובהמשך לימוד מושכל של דרכי הטיפול במתרפאים.

מטרות לימודי המחלקה לשיקום הפה

1. הקניית העקרונות והפיסיולוגיים והביו-מכאניים המשפיעים על השיקום והשיחזור של מערכת הלעיסה בשלמותה ושיחזור של מרכיבים שנפגעו בה;
2. לימוד היכולת להעריך מראש את אפשרויות השיקום הפרותטי לכל מקרה, את ההתוויות וההתוויות הנגד לבחירת סוג ואמצעי השחזור.
3. זיהוי, אבחון וטיפול מונע ומשחזר של עששת השיניים ותוצאותיה.
4. זיהוי אבחון וטיפול בהפרעות סיגריות, הפרעות במפרק הלסת (הטמפורו-מנדיבולרי), והפרעות בשרירי הלעיסה, וטיפול בהפרעות כאב המערבות את מערכת הלעיסה.
5. הקניית הידע להכנת תכנית שיקום לשחזור ולשיקום בהתאם לדרישות ולצרכים הרפואיים הפונקציונאליים והאסתטיים של כל מתרפא בהתחשב בצרכיו האינדיבידואליים וברמת הסיכון שלו לגורמים פתולוגיים.
6. לימוד ביצוע (בהדרכה בזמן הלימודים ובאופן עצמאי בגמר הלימודים) של שלבי הטיפול השונים ברמת השן הבודדת ושיקום חלקי או מלא ברמות הלסת והמערכת הבין - לסתית. לדוגמה השחזורים הבאים: מבנים, כתרים בודדים, תותבות חלקיות קבועות, תותבות חלקיות להוצאה, תותבות שלמות, וכן שיקום נתמך שתלים, שחזורי אמלגם, שרף מרוכב ויונומר הזכוכית, ציפויי וטיפולי הבהרות שיניים. רכישת ידע תיאורטי מקיף, שיאפשר לו בגמר לימודיו לאבחן את המקרים שיש ביכולתו לטפל בהם ואת אלו שראוי בהם להיעזר במומחים.
8. הקניית הידע של רופא השיניים, להדריך את המעבדה הטכנית לבצע את העבודה בהתאם להנחיותיו ולדרישותיו.
9. פיתוח המיומנויות הרגשיות של הסטודנט, רופא-השיניים לעתיד.

שנה א'

א. קורס מיומנויות מנואליות

אחראי קורס: ד"ר יפת ינקוביץ

מורי הקורס מהמחלקה לשיקום: ד"ר אלונה פרלמן אמודי, ד"ר פסיה רובין, ד"ר הילה זיואון-אקשטיין, ד"ר יפת ינקוביץ, ד"ר דיאנה גרייזל, ד"ר טל מסר

מורים ממחלקות אחרות: פרופ' מרילנה ורד וד"ר שושנה רייטר (מחלקה לרפואת הפה)

מנהל מעבדת הוראה: מר אבי מאירוביץ

במסגרת יחידת הוראה זו תהיינה 10 מפגשים בני 2 שעות כל אחד.

מטרות הקורס:

1. התנסות ראשונית במוטוריקה עדינה עם השקה לדרישות מנואליות עתידיות ברפואת שיניים כולל הרגלים נכונים של ארגונומיה, ישיבה ואחיזת מכשירים
2. הכרת חומרים ומרקמם, כלים וכללי העבודה איתם: בתחילתו של כל מפגש יוקדש זמן להסבר על הכלים והחומרים לכל אחת מהשימות
3. הקניית הרגלי עבודה על פי קנה מידה מוגדר ומדויק

פירוט התרגילים המנואליים:

מפגש ראשון: קבלת ציוד וחתימה; סיקור הסילבוס והסבר בעזרת מצגת של התרגילים; הנחיות כלליות

מפגש שני: תרגיל הכרות – משחקי שעווה ומהירות אצבעות

מפגש שלישי: תרגיל "אמורפי"

מפגש רביעי: המשך תרגיל "אמורפי"

מפגש חמישי: יפורסם

מפגש שישי: יפורסם

מפגש שביעי: תרגיל במשמרת גילוף נגיטיבי—negative carving

מפגש שמיני: תרגיל במשמרת גילוף פוזיטיבי—positive carving

הערכת הסטודנט:

תעשה על פי: 70% בצוע ונוכחות במהלך הקורס; 30% רגיל מסכם; ציון – במדרג 10-100 ציון נמוך מ-60 – חוזר על תרגיל מסכם כשלוך בקורס לא יאפשר המשך לימודים במסגרת השנים הקליניות שנים ד'ו'.

שנה ג'

תורת העששת (קריולוגיה)

אחראית הקורס: ד"ר שטינקלר-דקל מיכל

מטרות הקורס

מטרות הקורס הן הקניית ידע מקיף במחלת העששת, האטיולוגיה שלה וגורמי הסיכון הקשורים בה תוך דיון בהיבטים הקליניים, המיקרוביולוגיים, הביוכימיים והפתולוגיים של המחלה, וכן הכרת האפידמיולוגיה של המחלה בארץ ובעולם. בקורס תוצגנה גישות ושיטות למניעת העששת המקובלות כיום.

הערכת הסטודנט

בסוף הקורס תתקיים בחינה בכתב ו/או בע"פ.

פירוט נושאי הלימוד

1. הצגת הקורס ומטרותיו.
2. מבוא לאספקטים הקליניים של העששת.
3. מבוא לאטיולוגיה של העששת.
4. אטיולוגיה של העששת - הרובד הבקטריאלי (הביופילם הבקטריאלי).
5. אטיולוגיה של העששת - המאכסן.
6. אטיולוגיה של העששת - הסובסטרט (סוכרים).
7. כיצד נקבע פוטנציאל קריוגני של סובסטרט.
8. פתולוגיה של העששת באמייל.
9. פתולוגיה של העששת בדנטין.
10. תגובת הקומפלקס דנטין-מוך לעששת.
11. אבחנת העששת והטיפול בה (שיעור ותרגיל).
12. אפידמיולוגיה של העששת.
13. עששת של שרשים.
14. מניעת העששת - כללי.
15. מניעת העששת - פלואורידים.
16. גורמי הסיכון וקבוצות הסיכון לעששת - אבחון וטיפול.
17. דיון וסיכום.

מעבדות: (אופציה)

1. מעבדה מיקרוסקופית: שיניים חצויות.
2. מעבדה מיקרוסקופית: שחיזים וחתכים.

הקורס ניתן בטרימסטר ב' של שנה ג'.

1. Thylstrup A. and Fejerskov O., Text book of Cariology. Munsgaard, 1986

מורפולוגיה ואנתרופולוגיה דנטלית

אחראי הקורס: ד"ר אלונה אמודי פרלמן (אחראי מורפולוגיה),
ד"ר רחל שריג (אחראית אנתרופולוגיה)
אחראי מעבדת פנטום: מר אבי מאירוביץ.
מדריכי הקורס: ד"ר אפרים וינוקור, מר אבי מאירוביץ, ד"ר אלונה פרלמן אמודי,
ד"ר פסיה רובין, ד"ר מריה מחאמיד (מ). ד"ר דיאנה גרייזל (מ),
ד"ר הילה זיואון- אקשטיין (מ). ד"ר יפת ינקוביץ, ד"ר טל מסר

מסגרת יחידת הוראה זו תהיינה כדלקמן:

- 10 הרצאות באנתרופולוגיה דנטלית
- 5 פגישות עיוניות בנות שעתיים כל אחת (לימוד זיהוי ושרטוט שיניים)
- 10 פגישות במעבדה: בנות ארבע שעות כל אחת (גילוף שן מייצגת מכל קבוצות השיניים בכל לסת).

הבהרות:

1. ההכנה העיונית של הכרת המורפולוגיה של השן שתגולף במעבדה מתבצעת ע"י הסטודנט בבית בעזרתו של ספר החובה ולומדה שהוכנה ע"י צוות ההוראה.
2. בתחילת כל מעבדה יתקיים בוחן קצר על חומר המעבדה. סטודנט שיכשל בבוחן לא יורשה להשתתף במעבדה.
3. רק חתימת המדריך בליווי חותמת מזהה, המאשרת שהגילוף ענה על המדדים המצוינים, תאפשר לסטודנט להתחיל בגילוף השן הבאה.
4. לרשות כל סטודנט יועמדו שתי תבניות גבס עם תבנוני שיניים מושחזות, עליהן ייעשה הגילוף.

מטרות הקורס

- א. הכרת קבוצות השיניים השונות, מקומן ותפקידן בפה
- ב. הכרת כל שן בצורה אינדיבידואלית על מאפייניה המיוחדים
- ג. על הסטודנט להיות מסוגל לזהות, לשרטט, לגלף ולמנות את מרכיבי השיניים של האדם ולהבין את המשמעות הפונקציונלית הבסיסית שלהם.
- ד. הכרת תחום האנתרופולוגיה הדנטלית: הסטודנט ייחשף למושגים הקשורים בהתפתחות האבולוציונית של האדם תוך שימת דגש על מאפיינים הקשורים לתחום מערכת הלעיסה והמשנן.

ביבליוגרפיה

ספרות חובה:

חוברת הקורס: מורפולוגיה דנטלית - חוברת הדרכה לגילוף שיניים בשיטת ההוספה.
לומדה של הקורס: מורפולוגיה דנטלית ד"ר א' אמודי - פרלמן, מר א' מאירוביץ, ד"ר ד' ליטנר, ד"ר ת' פילקשטיין, ד"ר א' וינוקור
ספר הקורס: מורפולוגיה דנטלית: ד"ר א' וינוקור, ד"ר ע' גביש, פרופ' א' גזית: .
במקום ספר הקורס ניתן להשתמש ב:

Jordan R.E., Abrams L.: Kraus Dental Anatomy and Occlusion, 2nd Ed. Baltimore, the Williams & Williams Co. 1992.

ספרות מומלצת:

1. Ash M. M.: Wheeler's Dental Anatomy, Physiology and Occlusion, 6th Ed, Philadelphia, W. B. Saunders, Co., 1984.

2. Ash M. M.: Wheeler's Atlas of Tooth Form, 5th Ed, Philadelphia, W. B. Saunders, Co., 1984.

פרוט נושאי הלימוד

א. מורפולוגיה דנטלית

1. הרצאה - מבוא למורפולוגיה דנטלית.
תרגיל מעבדה - טיפול בשעווה.
2. קבוצת החותכות העליונות.
גילוף חותכת מרכזית עליונה.
3. קבוצת החותכות התחתונות.
גילוף חותכת צדדית תחתונה.
4. קבוצת הניבים.
גילוף ניב עליון או תחתון.
5. **בוּחַן** – זיהוי השיניים הקדמיות.
הרצאות:
1. הגנה עצמית של המשן 2. המאפיינים האסתטיים של השיניים הקדמיות
6. קבוצת המלתעות העליונות.
גילוף מלתעה עליונה.
7. קבוצת המלתעות התחתונות.
גילוף מלתעה תחתונה.
8. קבוצת הטוחנות התחתונות.
גילוף טוחנת תחתונה.
9. קבוצת הטוחנות העליונות.
גילוף טוחנת עליונה.
10. **מבחן** גילוף מעשי

ב. אנתרופולוגיה דנטלית

1. מבוא- מושגים בסיסים להבנת התפתחות ההומו-ספיאנס
2. שינויים במערכת המשן בהיבט אבולוציוני (ציידיים- לקטים, התפתחות החקלאות והתעשייה)
3. התפתחות מערכת שרירי הלעיסה
4. תהליכי הזדקנות המשן (שחיקת המשן, השפעה על הרקמה הגרמית ורקמה רכה)
5. התפתחות והופעת פתולוגיות דנטאליות במהלך האבולוציה (מלאוקלוזיות, מחלות חניכיים, עששת, שיניים חסרות, כליאת שיניים)
6. טקסים והרגלים הקשורים במערכת הלעיסה והמשן (שימוש במשן לצורך ביצוע עבודות, עקירות טקסיות וכו).
7. ההתפתחות האבולוציונית של מבנה הפנים והסנטר.

אופן הלימוד:

- בתחילת כל מעבדה יערך בוּחַן קצר על החומר של אותה מעבדה. סטודנט שלא יעבור את המבחן בהצלחה לא יורשה להשתתף במעבדה ויצטרך להגיע למעבדת השלמה

הלימוד בקורס יכלול:

1. זיהוי שיניים.
2. גילוף שן אחת מקבוצת השיניים הנלמדת.
3. שירטוט השיניים.

זיהוי שיניים:

- על הסטודנט להיות מסוגל לזהות שיניים טבעיות קבועות מתוך מאגר שיניים עקורות

שרטוט שיניים:

- על הסטודנט להביא למעבדה את שרטוטי השיניים הנלמדות. כל שן תשורטט בחמשת המבטים: בוקלי, לינגואלי, מזיאלי, דיסטאלי, אוקלוזלי (אינסיזלי).

גילוף שיניים משעווה:

- גילוף השן יעשה על ידי הסטודנט בהנחיית המדריכים.
- בסוף המעבדה על הסטודנט להציג את השן שגולפה למדריך לצורך הערכה.
- סטודנט שלא סיים את הגילוף במשך המעבדה יציג למדריך במעבדה הבאה את השן המגולפת, ויקבל ציון עובר במידה והגילוף עמד בדרישות, ולא על הסטודנט להכין את הגילוף לביקורת חוזרת.

הערכת הסטודנט:

הערכת הידע והמיומנות של הסטודנט תעשה על ידי המדריך האישי במשך המעבדה, על סמך הישגיו בגילוף השיניים, בשרטוט השיניים, ובבחנים. בסיום הקורס ייערך מבחן מעשי בו יתבקש הסטודנט לגלף שן משעווה. להלן פירוט הציון:

ציון עיוני- 60%:

- 25% מבחן תיאורטי(הבחנים במהלך הקורס מהווים 10% מהחלק הזה והמבחן 90%)
- 20% זיהוי שיניים (הבחן אמצע הקורס מהווה 10% מהחלק הזה ומבחן בזהוי 90%)
- 15% שרטוט שיניים

ציון מעשי- 40%

-20% העבודה במהלך המעבדה.

20% -מבחן גילוף סופי

תנאי מעבר:

1. על הסטודנט לעבור את כל החלקים הללו בנפרד.
2. כישלון באחד החלקים מחייב חזרה על אותו חלק, בלי קשר לממוצע הכולל.
3. סטודנט שלא יעמוד בדרישות המעבדה ו/או יכשל בבחינה המעשית הסופית (במועד א' ו-ב'), ציונו הכולל בקורס יהיה נכשל.
4. סטודנט שנכשל בקורס לא יוכל להמשיך את לימודי רפואת השיניים בשנים הקליניות ד'-ו'

חובת נוכחות:

- חלה חובת נוכחות בכל הרצאות ובכל המעבדות, בכל שעות המעבדה.
- לסטודנטים שיעדרו מהמעבדה מסיבות מוצדקות, שיאושרו מראש, תהיה חובת הופעה למעבדת השלמה בתאום עם האחראי על הקורס.
- סטודנט שלא יופיע לשתי הרצאות או יותר לא יוכל לגשת למבחן מועד א' ותחשב ככישלון במועד זה. סטודנט כזה יהיה רשאי לגשת למועד ב'.
- סטודנט שיעדר מהמעבדה ללא הצדקה יאלץ לחזור על הקורס במלואו

שנה ד'

קורס מיומנויות יסוד ברפואת שיניים משקמת: שיקום באמצעות תותבת חלקית קבועה (תח"ק) – א'

אחראית הקורס: ד"ר אתי שלמה
מדריכים: ד"ר שחר הר-נס, ד"ר ניר שטרר, ד"ר הלנה זליקמן, ד"ר סאמר מונייר, ד"ר ויקי גלינקין, ד"ר שירן סודרי, ד"ר אליאס סבאג
מנהל מעבדת פנטום: טכנאי - מר אבי מאירוביץ

מטרות הקורס:

קורס זה הינו המפגש הראשון של הסטודנט עם רפואת השיניים המשקמת, מטרות הקורס הן:

- א. לימוד הבסיס התיאורטי הראשוני של העקרונות הביו-מכאניים בהכנת תותבת חלקית קבועה.
- ב. לימוד והכרת המכשור והמינוח העדכני, המשמש אותו במרפאה מידי יום.
- ג. שימוש במערכות CAD/CAM לבדיקת והערכת ההכנות לתח"ק.

הקורס הינו קורס דו סמסטריאלי, והוא יתקיים במעבדת הפנטום.

הערכת הסטודנט ודרישות מעבר:

1. הנוכחות בהרצאות ובמעבדות הינה נוכחות חובה
2. הערכת מדריכים במהלך הקורס
3. תרגילים מעשיים, שייערכו במהלך הקורס
4. בוחן בכתב אמצע שנתי
5. בחינה בכתב בסוף הקורס
6. סמינרים עיוניים בקבוצות
7. בחינה מעשית בסוף הקורס - הבחינה תכלול שלוש מטלות, קיימת חובת מעבר בכל אחת מן המטלות בנפרד, הן במועד א' והן במועד ב'.

דרישות המעבר בין סמסטר א' לב' ובין סמסטר ב' שנה ד' לחטיבה הקלינית כוללות קבלת ציון עובר **בכל אחד** ממרכיבי הציון, המפורטים להלן:

חלוקה יחסית	% מהציון הסופי	ציון עיוני
100%	30%	מבחן סוף סמסטר
30%	60%	בחנים מעשיים
70%		מבחן מעשי סמסטריאלי
100%	10%	ציון על התנהגות מקצועית הולמת
	100%	סה"כ

ציון על התנהגות הולמת יבוסס על הערכת המדריכים. התחומים המרכיבים התנהגות מקצועית הולמת לצורך עניין זה יהיו:

- יושר אישי, יחס אדיב ותומך לסביבה.
- יכולת להתמודד עם בעיות המקצוע, בתנאי העבודה במרפאה
- סדר ארגון וניקיון בעבודה.
- הופעה אישית מסודרת.
- יחס הולם לעמיתים.
- הקפדה על לוח זמנים.
- הפגנת בקיאות בידע התיאורטי הנלמד לאורך כל הקורס (סמינריונים).
- ידע מעשי ועיוני במהלך ביצוע העבודה המעשית.

ביבליוגרפיה: ספרות חובה:

1. Shillingburg, Hobo, Whitsett: Fundamentals of Fixed Prosthodontics 4th Edition.
2. Rosenstiel, Land, Fujimoto; Contemporary Fixed Prosthodontics 5th Edition.
3. Craig: Dental Materials, 11th Edition.
4. Philips Science of Dental Materials, 11th Edition.

פירוט נושאי לימוד

מס'	נושא הרצאה
1.	מבוא לשיקום הפה
2.	עקרונות ההכנה
3.	קווי-סיום: מתאר ואספקטים מכאניים
4.	קווי סיום: אספקטים ביולוגיים
5.	מתאר הכתר
6.	עקרונות בבצוע גשר
7.	יחידת הביניים (Pontic)
8.	שחזורים זמניים - חומרים ושיטות
9.	התוויות לתח"ק
10.	התבנין
11.	בדיקת והערכת ההכנות לתח"ק באמצעות מכשיר CAD/CAM

תוכנית קורס פנטום:

הדגמה של שן 36 - לקבלת כתר חרסינה מלא
השחזת שיניים 36, 46 - לכתר חרסינה מלא
השחזת טוחנות - לכתר חרסינה מאוחה למתכת
הדגמת הכנת שחזור זמני מגוש אקריל - שן 36
הכנת שחזור זמני מגוש אקריל - שיניים מלתעות וטוחנות
הכנת שיניים 15, 24, 34, 45 - לכתר חרסינה

קורס מיומנויות יסוד ברפואת שיניים משקמת: שיקום באמצעות תותבת חלקית קבועה (תח"ק) – ב'

אחראית הקורס:	ד"ר אתי שלמה
מדריכים:	ד"ר שחר הר-נס, ד"ר ניר שטרר, ד"ר הלנה זליקמן, ד"ר סאמר מונייר, ד"ר ויקי גלינקין, ד"ר שירן סודרי, ד"ר אליאס סבאג
מנהל מעבדת פנטום:	טכנאי - מר אבי מאירוביץ

מטרות הקורס:

קורס זה הינו המפגש הראשון של הסטודנט עם רפואת השיניים המשקמת, מטרות הקורס הן:

- לימוד הבסיס התיאורטי הראשוני של העקרונות הביו-מכאניים בהכנת תותבת חלקית קבועה.
- לימוד והכרת המכשור והמינוח העדכני, המשמש אותו במרפאה מידי יום.
- שימוש במערכות CAD/CAM לבדיקת והערכת ההכנות לתח"ק.
- הכרת תהליכי העבודה במעבדה הטכנית ויכולת לעבוד בשיתוף פעולה עם טכנאי השיניים.
- בצוע במעבדה של שלבי הכנת תותבת חלקית קבועה, כך שבבוא הזמן, כשיתחיל לעבוד במרפאה, תהיה לו גישה מבוססת למטופל.

הקורס הינו קורס דו סמסטריאלי, והוא יתקיים במעבדת הפנטום.

הערכת הסטודנט ודרישות מעבר:

- הנוכחות בהרצאות ובמעבדות הינה נוכחות חובה
- הערכת מדריכים במהלך הקורס
- תרגילים מעשיים, שיערכו במהלך הקורס
- בוחר בכתב אמצע שנתי
- בחינה בכתב בסוף הקורס
- סמינרים עיוניים בקבוצות
- בחינה מעשית בסוף הקורס - הבחינה תכלול שלוש מטלות, קיימת חובת מעבר בכל אחת מן המטלות בנפרד, הן במועד א' והן במועד ב'.

דרישות המעבר בין סמסטר א' לב' ובין סמסטר ב' שנה ד' לחטיבה הקלינית כוללות קבלת ציון עובר בכל אחד ממרכיבי הציון, המפורטים להלן:

30%	100%	מבחן סוף סמסטר	ציון עיוני
60%	30%	בחנים מעשיים	ציון מעשי
	70%	מבחן מעשי סמסטריאלי	
10%	100%		ציון על התנהגות מקצועית הולמת
100%			סה"כ

ציון על התנהגות הולמת יבוסס על הערכת המדריכים. התחומים המרכזיים התנהגות מקצועית הולמת לצורך עניין זה יהיו:

- יושר אישי, יחס אדיב ותומך לסביבה.
- יכולת להתמודד עם בעיות המקצוע, בתנאי העבודה במרפאה
- סדר ארגון וניקיון בעבודה.
- הופעה אישית מסודרת.
- יחס הולם לעמיתים.
- הקפדה על לוח זמנים.
- הפגנת בקיאות בידע התיאורטי הנלמד לאורך כל הקורס (סמינריונים).
- ידע מעשי ועיוני במהלך ביצוע העבודה המעשית.

ביבליוגרפיה:

פטרות חובה:

5. Shillingburg, Hobo, Whitsett: Fundamentals of Fixed Prosthodontics 4th Edition.
6. Rosenstiel, Land, Fujimoto; Contemporary Fixed Prosthodontics 5th Edition.
7. Craig: Dental Materials, 11th Edition.
8. Philips Science of Dental Materials, 11th Edition.

פירוט נושאי לימוד

מס'

פגישה נושא הרצאה

12. התבניון
13. שעווה דנטלית
14. חומרי השקעה יציקה וגימור
15. מתכות דנטאליות
16. החרסינה הדנטאלית
17. הצבע ובחירתו
18. קשר רופא-טכנאי
19. סיווג כתרי חרסינה
20. פולימרים
21. אקריל
22. חומרי מטבע
23. שיטות מטבע
24. גבס דנטאלי
25. בדיקת והערכת ההכנות לתח"ק באמצעות מכשיר CAD/CAM

תוכנית קורס פנטום:

- הכנת שיניים 12, 22, 11, 21 - לכתר חרסינה
הכנת שחזור זמני מכתר מוכן מראש מסוג "פוליקרבונט" - שיניים חותכות מרכזיות ומלתעות
הכנת שיניים 23, 13 - לכתר חרסינה
הכנת שיניים 24-26, 34-36 - לגשר חרסינה
בדיקת שביל הכנסה ע"י סוקרן (פרללומטר)
הכנת גשר זמני ע"י מטבע מוקדם - שיניים 24-26
הכנת גשר זמני ע"י גוש אקריל - שיניים 34-36
מטבעים, יציקת תבנית עבודה, הכנת תבנית עבודה
הכנת תבניון
גילוף דגם שעווה - שן 11
הדגמת השקעה ויציקה

קורס מיומנויות יסוד ברפואת שיניים משחזרת: השחזור השמרני של השן הבודדת

אחראית קורס: ד"ר שירי לבנה

מדריכים: , ד"ר שירי לבנה, ד"ר יפת עוזיאל,
ד"ר ארקדי רחמנוב, , ד"ר מיכל אלמוגי, ד"ר עדי גולדשטיין

מנהל מעבדת הוראה: מר אבי מאירוביץ

מטרות הקורס

1. הכרת העקרונות להכנת החלל ועקרונות השחזור.
2. הכרת הקשר בין מחלת העששת לתכנון החלל.
3. מתן כלים להערכה עצמית של הסטודנט את עבודתו בתחום רפואת השיניים המשחזרת.
4. הכרת החומרים והשיטות הטיפוליות ברפואת השיניים המשחזרת.
5. הכנה לקראת המפגש עם המטופל הראשון.
6. מתן כלים ללקיחת אנמנזה וביצוע בדיקה קלינית במטופל.
7. מתן היכולת לאבחן את קבוצת הסיכון של המטופל לעששת וקביעת תוכנית הטיפול המניעתית.
8. התנסות ראשונית בטיפול קליני - סילוק רובד ואבנית, אלחוש, סילוק עששת ושחזור.
9. לימוד אופן התיעוד והרישום של המסמך הרפואי .

הקורס הינו קורס שנתי (נמשך 3 טרימסטרים).
במהלך הטרימסטר השלישי מתקיימת המרפאה ברפואת שיניים משחזרת לשנה ד'.
במרפאה ישתתפו סטודנטים שסיימו את חובותיהם בקורס הפנטום .
השתתפות במרפאה אינה מהווה תנאי מעבר לשנה ה'.
במהלך הקורס יידרשו תלמידים לבצע הערכה דיגטלית של עבודתם במעבדה באמצעות סורק אינרוארלי ושימוש בתוכנת הערכה/למידה PREPCHECK.

הערכת הסטודנט ודרישות המעבר:

דרישות המעבר משנה ד' לחטיבה הקלינית כוללות קבלת ציון עובר בכל אחד ממרכיבי הציון המפורטים להלן:

הציון בשנה ד' יורכב כדלקמן:

1. ציון עיוני	25 %	(מבחנים עיוניים)
2. ציון מעשי	60 %	- ציון מעשי מורכב מ-30% ממוצע בחנים ו-70% המבחן המעשי המסכם שיתקיים במהלך הסמסטר .
3. ציון על התנהגות מקצועית הולמת	15 %	- הערכת המדריכים
סה"כ	100 %	

היה והסטודנט לא עמד בכל המטלות הנדרשות מבחינה מספרית אך לפי דעת מדריכיו הקליניים ואחראי הקורס איכות עבודתו עונה על הנדרש, רשאי ראש המחלקה לאשר לתת ציון "עובר" בחלק הקליני של הקורס.

כמו כן קיים שיקול דעת של ראש המחלקה כמפורט בפרק "תנאי המעבר בשנים הקילניות" ע' 22.

ציון על התנהגות מקצועית הולמת יבוסס על הערכת המדריכים.
התחומים המרכיבים התנהגות מקצועית הולמת לצורך עניין זה הינם :
יחס הולם לעמיתים, מטופלים וצוות ביה"ס.
יושר אישי.
שמירה על נורמות ההתנהגות של ביה"ס .
יכולת התמודדות עם בעיות המקצוע.
רצון ללמוד ולהתפתח.
סדר ארגון וניקיון בעבודה.
הקפדה על הופעה ולוחות זמנים.

ביבליוגרפיה

ספרות חובה :

Project Accord- Preparation - Modules 1,2,3,6,7,8,10,11
Restoration -Modules 1,2,3,4,9,10,11,12,13,14,15

Roberson, Heyman, Swift: Sturdevant's Art and Science of Operative Dentistry, 6th Ed ,2013
Mosby Pub.

נוכחות

- חובה בכל ההרצאות והמעבדות. העדרות שלא ברשות וללא סיבה מספקת לא תאפשר לסטודנט לגשת למבחן מועד א' ותחשב ככישלון במועד זה. סטודנט כזה יהיה רשאי לגשת למועד ב'.
- **סטודנט שלא נכח בהרצאה לא יורשה להשתתף בתרגול המעבדתי באותו היום.**
- **סטודנט שלא נכח ב- 25% או יותר ממעבדות התרגול – לא יוכל לגשת לבחינה הסופית וציונו בקורס ייחשב כנכשל.**

תלוי נוכחות כפי שפורט בסעיף הקודם.

זכאות למבחן

שם הקורס: חומרים וטכנולוגיות דנטאליות - שנה ד',**מרכז הקורס:** פרופ' רפאל פילו**סוג הקורס:** חובה**דרישות קדם:** ביומכאניקה דנטאלית וחומרים דנטאלים מבוא (קורס שנה ג').**שעות קבלה:** יום ב' 11.00-12.00**אתר האינטרנט של הקורס:** העלה ל moodle. הרשאה להיכנס החל מאפריל.**מטרות/יעדי הקורס:**

הקניית ידע מתקדם בנושא פולימרים, צמנטים, סגסוגות, חרסינות וביוקומפטיביליות.

תיאור תמציתי של הקורס:

לימוד תורת הסגסוגות והקניית ידע מספק לבחירת סגסוגת מתאימה לכתרי חרסינה מאוחה למתכת. לימוד החומרים והטכנולוגיות המשמשות ליצור תח"ק של חרסינה מלאה. העמקת הידע בנושא פולימרים וצמנטים שבשימוש רופא השיניים. הקניית מושגי יסוד בביוקומפטיביליות.

תנאים לעמידה בדרישות הקורס:אחוז בציון הסופיפרוט המרכיב

100% (בונוס 3 נקודות למי שנוכח בכל השיעורים. אף הצדקה לאי נוכחות לא תתקבל. תנאי לקבלת הבונוס הוא מילוי שאלון הערכה של 75% מהכיתה)

מבחן

תוכנית הקורס:**פירוט הנושאים הנלמדים וחלוקתם לשיעורים:**

11.3.18

: שיקולים בבחירת סגסוגות לכתרי P.F.M - חלק א' - פרופ' ר. פילו

18.3.18: שיקולים בבחירת סגסוגות לכתרי P.F.M - חלק ב' - פרופ' ר. פילו

8.4.18: חומרי מטבע ורישום בין ליסתי - דר' ע. דולב

15.4.18: טכניקות מטבע ורישום בין ליסתי - דר' נ. הראל

22.4.18: ביוקומפטיביליות - דר' א. פוירשטין (13.00-15.00)

- 22.4.18: מבוא לתורת החרסינות- דר' א. פוירשטין (15.00-17.00)
- 29.4.18: חומרים וטכנולוגיות לחרסינה מלאה (א')- פרופ' ר. פילו (13.00-16.00)
- 6.5.18: חומרים וטכנולוגיות לחרסינה מלאה (ב')- פרופ' ר. פילו (13.00-16.00)
- 13.5.18: חומרים וטכנולוגיות לחרסינה מלאה (ג')- פרופ' ר. פילו (13.00-16.00)
- 27.5.18: חומרי מליטה (צמנטים) (א'+ב')- פרופ' י. לוינשטין (13.00-16.00)

מקורות נוספים חובה:

Phillips' Science of Dental Materials- 11th edition, 2003 (H)- Chapters 7,8,16,19,21

Craig's Restorative Dental Materials- 11th edition, 2012 - Chapters 6,9,10,11

החטיבה הקלינית

אחראית הוראת לימודי החטיבה הקלינית : ד"ר הראל נגה

מ"מ אחראית הוראה- ד"ר ערן דולב
 אחראית מרפאות החטיבות - ד"ר מיינסטר איזבל
 ראשי קבוצות – ד"ר סגל פנינה, ד"ר בקר אלינה, ד"ר פנקס אביבה, ד"ר שוחר סיון, ד"ר לביא
 דוד, ד"ר דקל-שטיינקלר מיכל
 אחראית הוראת עשות ומשמרת – ד"ר מיכל דקל-שטיינקלר
 אחראית הוראת תח"ק – ד"ר פנינה סגל
 אחראי הוראת תח"ל – ד"ר עארי גליקמן
 אחראי הוראת ת"ש – ד"ר אירית קופרשמיט
 אחראי הוראת שתלים – ד"ר מחמוד מסרי
 אחראי הוראת רפוא"ש ממוחשבת – ד"ר ערן דולב וד"ר יוני בלוק
 אחראי הוראת מבנים – ד"ר יוני בלוק
 אחראי רפוא"ש אסתטית – ד"ר יובל וינד
 אחראי פורום תוכניות לימוד – יפורסם
 אחראי תוכנית סמינרים החטיבה הצעירה – ד"ר מירב פולקמן
 אחראי תוכנית סמינרים החטיבה הוותיקה - יפורסם

מדריכים.

ד"ר אביב ישראל, ד"ר אופיר סימה, ד"ר אורמינר זאב, ד"ר בלוק יונתן, ד"ר בן-אור זאב, ד"ר ברסלאור סלומון, ד"ר בקר אלינה, ד"ר גליקמן ארי ד"ר דולב ערן, ד"ר הראל נוגה, ד"ר גלבוע אילן, ד"ר דן הרשקוביץ, ד"ר וינד יובל, ד"ר שירה זארי, ד"ר חאלד חאמדה, ד"ר מירי יורש, ד"ר לביא דוד, פרופ' לוינשטיין ישראל, פרופ' מטלון שלמה, ד"ר מיינסטר איזבל, ד"ר מלמד גיא, פרופ' ניסן יוסף, ד"ר דימטרי ניירובאי, ד"ר סאגני ערו, ד"ר סגל פנינה, ד"ר סלוצקי חגי, ד"ר פולקמן מירב, פרופ' פילו רפאל, ד"ר פנקס אביבה, ד"ר פריידנברג נעמה, ד"ר איברהים עדוי, ד"ר קופרשמיט אירית, ד"ר לילך קרבאל, ד"ר בלה שאנו-רוטמן, ד"ר שוחר סיון, ד"ר שטיינקלר-דקל מיכל, ד"ר שפרלינג אלון, , , , ,

הלימודים בחטיבה הקלינית במסגרת המחלקה לשיקום הפה נמשכים 4 סימסטרים ולימודי קיץ לפני הסימסטר הראשון ובין סימסטר ב' לסימסטר ג'.
 הלימודים במסגרת המחלקה נחלקים לשתי חטיבות מרכזיות : לימודי החטיבה הצעירה (שנה ה' לשעבר) ולימודי החטיבה הוותיקה (שנה ו' לשעבר)
 הלימודים כוללים שני תחומים עיקריים, הראשון לימודי שיקום הפה והשני לימודי רפואת שיניים משמרת. הלימודים בשני התחומים, כוללים לימודי קליניים מעשיים המתנהלים במרפאות הסטודנטים בימים א' אחה"צ ב' בוקר וימי ה' כל היום, ולימודים תיאורתיים הכוללים הרצאות, סמינרים, פורום תוכניות לימוד והגשת עבודות. הלימודים התיאורתיים מתקיימים בימי רביעי בלבד לשתי החטיבות ביחד או לחוד לפי תוכנית הלימודים. חלק נכבד מהלימודים התיאורתיים יהיה מבוסס על לימוד עצמאי באמצעות מדיות דיגיטליות.
 מרבית המרפאות יתקיימו כמרפאות אינטגרטיביות בהן ישתתפו אנשי סגל ממחלקות אחרות) אנדודטולוגיה, אורטודונטיה, פריודונטיה, כירורגיה פה ולסת, רפואת הפה)

תיאור הקורס

במסגרת החטיבה הצעירה הסטודנטים ייפגשו לראשונה עם מתרפאים ויחלו בעבודתם הקלינית במסגרת מרפאות ה"ס. הסטודנטים יידרשו לראשונה ליישם את הידע שרכשו בשנים קודמות בתחום רפוא"ש המשקמת והמשמרת בעבודה קלינית. במשך שני הסימסטרים הראשונים יורחב הידע התיאורתי ויילמדו היסודות לעבודה קלינית מול מתרפא. הסטודנטים יקבלו הרצאות ויעבדו במעבדה ובמרפאה במספר נושאים עיקריים של שיקום הפה : תותבת שלמה (ת"ש), תותבת חלקית קבועה (תח"ק) תותבת חלקית להוצאה (תח"ל), מבנים, רפואת שיניים דיגיטלית, שיקום ע"ג שתלים ורפואת שיניים משחזרת (משמרת).

במסגרת לימודי החטיבה הוותיקה התלמידים ירכשו ידע בנושאים הבאים: איסוף נתונים אבחנה ובניית תכנית טיפול, תותבת חלקית קבועה, תותבות נשלפות, שיקום ע"ג שתלים ורפואת שיניים משמרת (משחזרת).

החטיבה הוותיקה היא השנה האחרונה של הסטודנטים בביה"ס לרפואת שיניים, אשר תוקדש בעיקר להעמקת הידע התיאורטי ולטיפול כוללני במטופל (במתכונת של רופא שיניים כללי במרפאה).

על הסטודנט לטפל במספיק מקרים של טיפול כוללני, כך שכאשר יתחיל את עבודתו מחוץ לכותלי ביה"ס, יוכל לטפל בכל המקרים השכיחים הזורשים את התערבותו.

מטרות הקורס

1. רכישת ידע תיאורטי באמצעות הרצאות וקריאת ספרות חובה בתחומים של: תח"ק, תח"ל, ת"ש ורפואת שיניים משחזרת.
2. רכישת ידע ומיומנות מעשית ועיונית בתחומים השונים של השיקום הפרותטי ברמת השן הבודדת ובחסר שיניים חלקי ומלא.
3. קבלה וטיפול במטופלים תוך יישום הידע הנלמד.
4. שיפור יכולות האבחון ליקוט ממצאים ובנית תוכניות טיפול ויישומן.

פירוט נושאי הלימוד בתחום שיקום הפה

ההרצאות יבססו ויעשירו את הידע של הסטודנט בתחום השיקום של השן הבודדת ובחוסר שיניים נרחב יותר. במסגרת העבודה במרפאה על הסטודנט להפגין את הידע שרכש וליישמו בעבודתו עם המתרפאים הסטודנט יידרש לעבוד עם מעבדות שיניים וצוות רפואי מסייע.

נושאי הרצאות:

יסודות אבחנה ותכנית טיפול
 עקרונות ביומכנים בתכנון תח"ק
 הכנת שיניים קדמיות ואחוריות לתח"ק
 חומרים ברפואת שיניים משקמת: צמנטים, זירקוניה, חרסינה
 מטבע: חומרים ושיטות
 שלבי בדיקה והתאמת כתר
 עקרונות סגר בתח"ק
 שיקום שיניים עם כותרות קליניות קצרות
 שיקום שיניים עם מעורבות פריודנטלית
 הדמייה בשיקום הפה
 CAD/CAM
 חבלה סיגרית ראשונית ושניונית
 מבוא לשתלים

הערכת הסטודנט:

חלק מעשי (קליניקות, סמינרים, -כתיבת תכניות טיפול בשיקום כולל צילומים קליניים, עמידה בדרישות ה Requirements ומטלות "בית")

הציון המעשי יהווה 50% מהציון הסופי של הקורס ויהיה בטוי לסך כל המעשים הקליניים שביצע התלמיד בשקלול הציון בו הוערך עבור המעשה הקליני שביצע.

חלק עיוני (נוכחות בהרצאות, גילוי ידע תיאורטי במהלך הקליניקות, הצגת סמינר בפני הכיתה, מבחן בכתב בחטיבה הצעירה ומבחן מסכם של הצגת מקרה שבוצע ע"י התלמיד במהלך עבודתו במרפאות וכן בחינת היכולות האבחנתיות של מקרה לא ידוע מראש בחטיבה הוותיקה)

הציון המעשי יהווה 35% מהציון הסופי של הקורס ויהיה ביטוי לכל הציונים העיוניים שדיבל התלמיד במבחנים בכתב ובע"פ, בסמינרים ובעבודות שנדרש לבצע כגון קורס מבנים ועוד.

הערכת מדריך – 15% מציון קורס סופי

במהלך לימודי החטיבה הקלינית יינתן ציון נפרד בסיום החטיבה הצעירה וציון נפרד בסיום החטיבה הוותיקה. הציונים יחושבו בהתאם לרשום לעי"ל.

תכנית סמינריונים

אחראי התכנית: ד"ר פולקמן מירב

התכנית תינתן ע"י תלמידי השנה שיחולקו לזוגות. כל זוג יינתן נושא עליו יידרש להכין סמינריון אותו יציג בפני הכיתה וסגל המדריכים במסגרת תכנית ההרצאות הכללית של קורס לשיקום הפה. הערכת הסטודנט תיקבע ע"פ הערכה כללית של סגל המדריכים והערכה פרטנית של אחראי התכנית, והוא יהווה חלק מהציון העיוני הכללי של קורס שיקום הפה. בכל חטיבה תתקיים תוכנית סמינרים נפרדת המתאימה לתלמידי החטיבה המסויימת.

קורס שיקום שיניים מחוסרות מוך (קורס מבנים) - עיוני ומעבדתי

אחראית הקורס – ד"ר פרידנברג נעמה

טכנאי הקורס- מר אבי מאירוביץ

הקורס מועבר בלימודי הקיץ של החטיבה הצעירה יולי-אוגוסט 2017.

הקורס כולל הרצאות וחלק מעשי

הרצאות בנושאים:

אנטומיה של שורשים

יתדות למבנים מיידיים

חומרי ליבה למבנים מיידיים

מבנים יצוקים: סוגים ושיטות מטבע

חלק מעשי:

תרגול מעשי על שיניים עקורות:

הכנת שיניים עקורות לאחר טייש לקבלת יתד

התאמת יתדות מסוג דנטוס, פאראפוסט ו-FIBER POST

הכנת מבנה מידי מאמלגם וחומר מרוכב

הכנת שן לקבלת מבנה יצוק ולקיחת מטבע ישיר ובלתי ישיר

הכנת כתר סמני מסוג "ריצ'מונד"

הערכת הסטודנט תקבע לפי:

חלק מעשי (השתתפות **בכל** תרגולי המעבדה/ קליניקה, הגשת כל המטלות לאחראי הקורס וקבלת הערכה עוברת) **חלק עיוני** (נוכחות בהרצאות, מבחן בכתב (כחלק עצמאי של המבחן בקורס לשיקום

פירוט הלימודים בתחום רפואת שיניים משמרת:

מטרות תכנית הלימודים הן:

1. הקניית דרכי התנהגות עם מתרפא.
2. יישום הטכניקות, שנרכשו בעבודה על פנטום, בעבודה קלינית במטופלים.
3. הקניית יכולת תכנון וביצוע תכנית טיפול ברפואת שיניים משחזרת תוך התייחסות לענפים אחרים של רפואת השיניים.
4. הקניית מודעות להשפעה של רפואת השיניים המשחזרת על המנגנון הפריודונטלי.
5. הבנת ההפרעות הסיגריות הנגרמות ע"י שחזורים תוך-כותרתיים לקויים.
6. יכולת זיהוי נגע העששת בכל האמצעים והשיטות המוכרות.
7. הבנת ההשפעות הנגרמות ע"י נגע העששת ו/או הטיפולים המשמרים לסוגיהם על קומפלקס שנהב-מוך השן.
8. טיפול וריפוי של מחלת העששת
8. ידע בשימוש בחומרי מצע, חומרי קישור ושחזור חדשים - עקרונות עבודה והתוויות לטיפול.

פרוט נושאי הלימוד

1. יום הכנה למרפאות
2. שיטות לאבחון וטיפול בעששת
3. טיפול תרופתי ומניעתי לעששת
4. אמלגם – שימוש קליני
5. אבחנה וטיפול חדשני בעששת חרירים וחרצים
6. חומרי קישור וטיפול בשכבת המרח
7. יונומר - הזכוכית- ושימושיו הקליניים
8. חומרי שחזור המכילים פלואוריד
9. חומרי מצע
10. הטיפול ברקמה הרכה במהלך טיפול משמר
11. שיטות גימור וליטוש
12. עששת שורשים והטיפול בה
13. נגעים צוואריים לא - עששתיים והטיפול בהם
14. שחזורים שמרניים נרחבים מאמלגם
15. שחזורים שמרניים לשיניים מחוסרות מוך ("כתרי אמלגם")
16. הטיפול בכאב פוסט - אופרטיבי
17. שחזור שרף מרוכב במשנן האחורי
18. רגישות צווארית
19. שיפור אסתטיקה באמצעות טיפול משמר
20. הכנות חלל מינימליות – התפישה של התערבות מינימלית (שחזורי תעלה, שחזורי Slot) וכו'
21. הכנת שיניים למילואות – חומרים שיטות התוויות והתוויות נגד
22. שחזורים מרוכבים אחוריים
23. סדנה בשחזורים קדמיים
24. . שנויי צבע בשיניים (דיסקולורציה)
25. מינימאלית (Minimal Intervention)
26. הבהרת שיניים חיות וחסרות מוך
27. הגישות לקבוצות הסיכון השונות לעששת ברפוי"ש משחזרת
28. עששת שורשים - גורמים וטיפול
29. ציפויי שרף מרוכב וחרסינה בשיניים קדמיות (Laminate Veneers)
30. תיקונים וצפויים אסתטיים שמרניים לשחזורים קיימים
31. שיטות להסרת כתמים שטחיים בפני שטח הזגוגית (Enamel Micro-Abrasion)
32. מילואות שרף מרוכב וחרסינה (Inlays)
33. . שיטות שמרניות לקיבוע שיניים (Splinting)
34. שחזורים אדהזיביים - גשרי מרילנד
35. . שימוש בארביום- יאג לייזר ברפואת שיניים משחזרת
36. פילמור השרף המרוכב – עקרונות ושיטות.

הערכת סטודנט :

חלק מעשי (קליניקות, סמינרים, עמידה בדרישות ה-Requirements ומטלות "בית") **חלק עיוני** (נוכחות בהרצאות, סמינרים, גילוי ידע תיאורטי במהלך הקליניקות, מבחן בכתב)

שיטת הניקוד ברפואת שיניים משמרת במרפאה

1. כדי לקבל אישור להתחלת העבודה יש לציין בפנקס ההישגים את שם המתרפא, מס' התיק, מס' השן המטופלת, סוג החלל וחומר השחזור ותאריך הטיפול וכן למלא בקפדנות ובכתב ברור את טופס השחזור. המדריך יחתום בפנקס ובטופס השחזור לפני ביצוע הטיפול. (חתימה וחותמת מזהה). באחריות הסטודנטים לדאוג לקבלת החתימות הדרושות בטפסי העבודה השונים.
2. ניקוד השלבים יבוצע כדלהלן:
הכנת החלל 0-10
מצע 0-2 (כאשר מונח חומר קישור בלבד - לא נרשם ציון עבור המצע, אך יש לרשום איטום בטופס השחזור ואין צורך בחתימת מדריך).
ביצוע השחזור 0-10
ליטוש אמלגם 0-2
3. ציון נכשל (נמוך מ-6) בשלב הכנת החלל או בשלב הדחיסה והגילוף, מהווה כשלון של השחזור, ירשם בפנקס ההישגים כ-0 ויוחתם ע"י המדריך.
4. חישוב הניקוד לצורך ה-Requirements: הניקוד המרבי האפשרי לשחזור אמלגם רגיל הוא 24 נקודות (או 22 במקרים של ביצוע איטום טובולי במקום מצע), ולשחזור שרף מרוכב 22 נקודות (או 20 נקודות במקרים של ביצוע איטום טובולי במקום מצע). לצורך ה-Requirements יחולק מספר הנקודות שצבר הסטודנט בביצוע השחזור, במספר הנקודות המרבי האפשרי לאותו שחזור (לדוגמא: $20/24 = 0.83$). הניקוד המתקבל בחלוקה זו יסוכם לצורך הני"ל.
5. בעבודה המודרכת במרפאה מפיק הסטודנט תועלת רבה מהתייעצות עם המדריך. מדיניות המחלקה היא לעודד זאת. עם זאת על הסטודנט להחליט מתי סיים את שלבי הטיפול השונים החלל, המצע, השחזור והליטוש ולבקש מהמדריך להעריך את עבודתו.
- 6.

תוספת ליכולת התמודדות עצמית בביצוע שחזור קשה ומסובך (בהתאם להחלטת המדריך) = תוספת 20% לציון המשוקלל.

פירוט הפגמים לגבי כל שלב בביצוע העבודה

1. הכנת החלל:
 - א. עששת בקירות ובעיקר ב-DEJ (פרט לקיר אקסיאלי ופולפרי) פגמים גדולים:
 - ב. פריצה יאטרוגנית למוך
 - ג. גודל החלל לא פרופורציונלי לגודל העששת
 - ד. פגיעה בשן סמוכה ורקמות רכות
 - ה. עבודה ללא סכר גומי ללא סיבה מוצדקת
 - ו. השארת קירות דקים מדי או זגוגית ללא תמיכה באזורים החשופים לעומס

פגמים קטנים:

 - א. הערות קלות לצורת החלל
 - ב. סדר וניקיון
 - ג. מכשירים לא חדים
 - ד. יחס למתפא
 - ה. משך זמן לא סביר לביצוע העבודה וכד'
2. מצע:
 - א. פגמים גדולים: מצע לא מתאים
 - ב. מצע לא הומוגני
 - ג. מצע לא עבה מספיק
 - ד. מצע לא במקום המתאים וכד'

פגמים קטנים:

 - א. מעט מצע על הקיר
 - ב. אזור קטן לא מכוסה כיאות וכד'

3. ביצוע השחזור :
 א. דחיסה לא תקינה
 ב. חוסר רכס שולי (Marginal ridge)
 ג. שחזור שבור
 ד. חוסר נקודת מגע
 פגמים קטנים :
 א. Undercarving
 ב. Overcarving
 ג. קונטור לא נכון של השחזור
 ד. הערה קלה לגבי צורת הגילוף, בתנאי שהשחזור עונה לדרישות הפונקציונליות
4. ליטוש :
 א. מעבר לא חלק בין השן לשחזור
 ב. הורדת חומר שן בזמן הליטוש (זגוגית)
 ג. פגיעה באנטומיה של השחזור
 פגמים קטנים : א. ברק לא מספיק של פני הליטוש וכד'.

נוהל הערכת סטודנטים בשיקום הפה - החטיבה הצעירה

- ציון המעבר לחטיבה הוותיקה יהווה שקלול הציונים הבאים :
1. בחינה עיונית מסכמת בסוף שנה"ל, בכל נושאי הקורסים (תכלול כל חומר ההוראה ב שיקום הפה ורפואת שיניים משחזרת בשנים ד' ה' 30%
 2. עמידה בדרישות הסף למעבר לחטיבה הוותיקה קרי 30 שחזורים, 4 תוכניות בשיקום, 2 מבנים, שתי שיניים בשלב מעבדתי או הדבקת כתרים, מטופל מאושר לת"ש, מטופל מאושר לתח"ל, מטופל מאושר לשיקום ע"ג שתלים.
 3. הציון המעשי על המעשה הקליני יהווה סך של 50% מהציון הסופי של לימודי החטיבה הצעירה הערכת מדריכים (מבוססת על התנהגות מקצועית הולמת יושר אישי, יכולת התמודדות, הופעה אישית מסודרת, סדר וניקיון בעבודה, ידע תיאורטי אינטגרציה של הידע העיוני בעבודה המעשית וכו').

הנוכחות במרפאות, הרצאות, מעבדה וסמינרים – חובה בכולם.

נכשל התלמיד בבחינה העיונית מסכמת, לא יוכל לעבור לחטיבה הוותיקה אלא אם כן תיקן את ציוניו בהתאם, במועד ב'.
 אי עמידה בדרישות הסף הקליניות עד תום קליניקות ההשלמה לא תאפשר מעבר לחטיבה הוותיקה בשום תנאי. במקרה זה התלמיד יידרש לחזור על לימודי החטיבה הצעירה והישגיו המעשיים עד כה לא ייחשבו לצורך הדרישות הקליניות של הקורס!

ציון מועד א' - ציון התלמיד בסוף שנת הלימודים, משוקלל כנ"ל.

מועד ב'

מועד ב' לבחינה בכתב - יתקיים במהלך חודש ספטמבר בכל שנת לימודים.

הנחיות

א. בחטיבה הצעירה – כל מטופל המתקבל לטיפול ותוכנית הטיפול המותאמת עבורו אושרה (בחתומה וחותמת בתיק הרפואי) ע"י מדריך המחלקה, הסטודנט המטפל חייב לבצע לפני תחילת הטיפול: צילומי רנטגן מלאים (סטטוס פריאפיקלי) וצלומים קליניים במצלמה דיגיטאלית –

צלום פנים פרונטלי, צלום פנים לטרלי, צילומים סיגריים עליון ותחתון וצילומים לטרליים של המשן. הצילומים יישמרו בתיק המטופל. בנוסף יש להכין תבניות לימוד איכותיות, + מנשך סיליקוני.

ב. ג. בבצוע טפולים שיקומיים (כתר, גשר, תותבת) יש לבצע צילומים קליניים – סיגריים, חזית ולטרליים + צלום פנים של המטופל, לפני, במהלך וסיום הטיפול. יש לשמור את תבניות הלימוד בקופסה קשוחה עד לסיום הלימודים במידה והטפול לא הסתיים יש להעביר החומר לסטודנט החדש.

ביבליוגרפיה לחטיבה הקלינית

משקמת וחומרים דנטליים:

1. Shillingburg, et al, Whitsett: Fundamentals of fixed prosthodontics 3rd Edition. Quint. pub 1997
2. Henderson, St effel: McCracken's Partial Denture Construction. C.V. Mosby
3. Hickey & Zarb: Boucher's Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients. 10th ed. CV. Mosby
4. Craig RG: Restorative Dental Materials, 12th ed elsevier, 2006.
5. Rosenstiel SF, Land MF, Fujimoto J: Contemporary Fixed Prosthodontics 4th ed. CV Mosby 2005.
6. Craig R.G, Powers JM Wataha J.C. Dental Materials: Properties and Manipulation, 8th ed 2004.
7. Annusavice K.J.: Phillips Science and Dental Materials. W.B Saunders Company 11th ed. 2003.

משחזרת:

ספרות חובה:

8. Advanced Operative Dentistry, Baratieri L.N. et al., Quint Publication.
ניתן לרכשו בדיונון.

ספרות מומלצת:

9. Bell and Grainger: Basic Operative Dentistry, Lea and Febiger.
10. Sturdevant's Art and Science of Operative Dentistry, 5th ed. 2006, Mosby Comp.
11. Courtade and Timmerman: Pins in Restorative Dentistry CV Mosby.
12. Baum, Phillips and Lund: Textbook of Operative Dentistry, 3rd Ed., 1995, W.B Saunders.

מאמרי חובה: יפורסם

1.	על כל תלמיד לקבל אישור מוקדם ובכתב ע"י המדריך הקליני, על דבר ביצועו של כל שלב ושלב בעבודה הקלינית.
2.	אישורו של המדריך הקליני יהיה באמצעות חתימתו + חותמת מזהה בתיק המטופל/ת ליד כל רישום בדבר ביצוע שלב העבודה הקלינית. (וזאת לאחר שבדק המטופל/ת, קוי סיום, מקבילות וקיום מרווח בין - ליסתי מתאים) וכן בדק שרשומה בתיק הרפואי תכנית טיפול מאושרת בחתימת ובחותמת מדריך במחלקה

3. כל עבודה למעבדה תישלח אך ורק לאחר אישורה בכתב ומראש כאמור בסעיף 2 לעיל, וכן לאחר קבלת חתימת המדריך (בתוספת חותמת) על "טופס שליחת הזמנת עבודה למעבדה".
4. תלמיד שלא ימלא אחר כל ההוראות וההנחיות האמורות לעיל:
- 1.1 ייחשב כמי שלא ביצע את העבודה הקלינית כחלק מהמטלות הקליניות הנדרשות.
 - 1.2 היה ויידרש ביצוע חוזר של העבודה במעבדה, יישא התלמיד בכל העלויות שתידרשנה ע"י המעבדה בגין ביצוע חוזר זה של העבודה.

שנה ו' - הערכת הסטודנט ברפואת שיניים משקמת

בחינת גמר בע"פ בשיקום הפה תתקיים בסיום שנת הלימודים השישית ותכלול נושאים מהתחומים: משקמת, משחזרת, תורת החומרים, אוקולוזיה ותורת העששת (קרילוגיה). הרכב הציון הסופי ברפואת שיניים משקמת יהווה שקלול של הציונים הבאים:

1. בחינת סיום - 35%
2. ציון קליני - 50%
3. הערכות מדריכים - 15%

היה והסטודנט לא עמד בכל המטלות הנדרשות מבחינה מספרית אך לפי דעת מדריכיו הקליניים ואחראי הקורס איכות עבודתו עונה על הנדרש, רשאי ראש המחלקה לאשר לתת ציון "עובר" בחלק הקליני של הקורס.

כדי לסיים בהצלחה את שנה ו' בשיקום הפה, על הסטודנט/ית לעבור בהצלחה את כל שלושת מרכיבי הציון הנ"ל, והן עמידה בהצלחה בתנאי המעבר בתחום רפואת שיניים משחזרת. אי עמידה בסך כל הדרישות הקליניות כפי שהוצגו בתחילת הלימודים בחטיבה הקלינית לא יאפשר את הגשת התלמיד לבחינות הרישוי של משרד הבריאות!

מתכונת בחינת סיום החטיבה הקלינית - בחינה בעל-פה

1. לצורך המבחן יוקמו צוותי בוחנים מקרב מורי המחלקה. כל צוות ימנה לפחות שלושה בוחנים, ביניהם לכל הפחות אחד בעל מינוי בכיר, שישמש כיו"ר הצוות.
2. ניתן יהיה לשאול את הנבחן שאלות נוספות בתחומים השונים הקשורים לידע בסיסי ברפואת שיניים. (לדוגמה, פריו, אלחוש רדיולוגיה וכו').
3. מבנה הבחינה:
לבחינה שני חלקים כדלהלן:

א. הצגת המקרה

- הנבחן יציג מתרפא שטופל על ידיו. אנמנזה, ממצאים ואבחנות, תכנית הטיפול, תכנון הטיפול ואפשרויות הטיפול תוסברנה על ידי הנבחן לצוות הבוחנים. על הנבחן להביא לבחינה תיק מטופל/ת לכל פרטיו ודקדוקיו, תבניות לימוד, תבניות עבודה צלומים קליניים – לפני הטפול, במהלכו ובסיומו ואמצעי הדמיה בהם נעזר (סטאטוס רנטגני ועוד).
- לאחר הצגת המטופל/ת יערך דיון תוך התייחסות למתרפא שהוצג.
- ב. הצגת מקרה Unseen אשר יוצג לראשונה לנבחן שעה לפני הבחינה. על הנבחן להציג ממצאים ואבחנות תוכנית טיפול ותכנון טיפול כדי לעבור את הבחינה בהצלחה, על הנבחן להשיג ציון עובר בכל אחד מחלקיה (60 ומעלה). כשלוש באחד מחלקי הבחינה דינו ככישלון בבחינה כולה. לא יורשה לגשת למבחן תלמיד שלא השלים עד מועד הבחינה את מכסת המטלות הקליניות לשביעות רצון מדריכיו. בסמכותו של ראש המחלקה לאשר השתתפות בבחינה במקרים חריגים. מבחן מועד ב' לתלמידים שנכשלו יהיה במתכונת דומה, הבחינה מהווה 35% מהציון הסופי ברפואת שיניים משקמת.

על התלמיד לדאוג לתעד את המקרה החל משלב הקבלה רצוי עוד בלימודי בתקופת החטיבה הצעירה ובמשך כל זמן הטיפול עד לסיומו בעת לימודיו בחטיבה הוותיקה

הנחייה –

חובה לבצע צילומים קליניים במקרים שיקומיים בשלבים הבאים: טרום הטיפול, מהלך הטיפול ובסיומו. יש לבצע צילומי פנים של המטופל (פספורט), צילומי פה – חיוך, סיגריים, חזית ולטרליים (מצב סגר). יש לצלם את המטבעים המאושרים, תבניות הלימוד, תבניות העבודה, שלב השעווה בתח"ל, שלד מתכתי, גמר הכתרים/ גשרים/ תותבות ע"ג תבנית העבודה ואח"כ בפה המטופל/ת. חובה לשמור את מטבעי הלימוד בתוך קופסה קשוחה עד לסיום הלימודים. במידה והסטודנט לא הספיק לסיים הטפול עד גמר לימודיו, יש להעביר כל החומר הנ"ל לסטודנט המטפל החדש.

2. **הרכב הציון:** הציון ברפואת שיניים משחזרת בשנה ו' יהווה חלק מהציון המסכם בשיקום הפה ויורכב כדלקמן:

א. ציון עיוני - בחינה מסכמת בחופשת טרימסטר א' 20% - הציון במבחן יהווה 20% מהציון הסופי המשוקלל ברפואת שיניים משחזרת קבלת ציון עובר (60 ומעלה) יהווה תנאי השתתפות בבחינה הסופית בשיקום הפה ותנאי לקבלת ציון עובר ברפואת שיניים משחזרת.

ב. ציון קליני: א. עבודה מעשית במרפאה 60%
ב. הערכת מדריכים (כולל התנהגות) 20%
מקצועית (הולמת) סה"כ 100%

חובה לקבל ציון עובר בכל אחד משלושת המרכיבים.

1. **ציון עיוני:** קבלת ציון עובר במבחן העיוני ברפואת שיניים משחזרת יהווה כאמור תנאי לזכות לגשת לבחינה המסכמת בשיקום הפה. הבחינה המסכמת תיערך במהלך בחופשת טרימסטר א' ותכלול את כל החומר ברפואת שיניים משחזרת והחומר הקשור לרפואת שיניים משחזרת (לדוגמה - חומרים דנטליים) שנלמד בשנים ד', ה', ו', וכן את החומר שנלמד בקורס לקריולוגיה. תלמיד שכשל בבחינה יוכל לגשת למועד ב' בחופשת הפסח. ציון הבחינה יהווה 20% מהציון המסכם ברפואת שיניים משחזרת נושאי משחזרת וחומרים דנטליים יהוו חלק מהבחינה הסופית בשיקום הפה שתתקיים בסוף שנת הלימודים (בד"כ בחודש יולי).
2. **ציון קליני:** הציון הקליני בתחום משחזרת יקבע בהתאם להישגיו הקליניים של הסטודנט/ית על פי הניקוד הממוצע (יחסית לממוצע הכיתתי) על השחזורים שביצע הסטודנט במשך השנה, על מגוון הטיפולים שביצע, ועל פי ממוצע הערכות האישיים של המדריכים. תנאי מינמלי לציון עובר (60) - השגת 500 נקודות. הציון הקליני הניתן על כל פרוצדורה מתבסס על איכות העבודה בכל שלב ושלב. ככל שהאיכות גבוהה יותר הציון הסופי יהיה גבוה יותר. צבירת נקודות מעבר ל- 500 תזכה בפקטור המאפשר שיפור הציון הקליני. הערכת המדריכים תקבע על-פי התרשמותם האישית מעבודת הסטודנטים במרפאות שנה ו' בלבד ומהידע העיוני שהפגינו במסגרת עבודתם, יכולת להתמודד עם בעיות המקצוע הקפדה סבירה על לוח זמנים, התנהגות מקצועית הולמת כולל יושר מקצועי ואישי (**סעיף מעבר חובה**) סדר וניקיון, יחס למתרפא, לעמיתים ולצוות הפרה-רפואי.

היה והסטודנט לא עמד בכל המטלות הנדרשות מבחינה מספרית אך לפי דעת מדריכיו הקליניים ואחראי הקורס איכות עבודתו עונה על הנדרש, רשאי ראש המחלקה לאשר מתן ציון "עובר" בחלק הקליני של הקורס.

מילוי טפסי השחזור

על הסטודנט/ית למלא בקפדנות ובכתב ברור את כל הסעיפים בטופס השחזור ולהחתים את המדריך לאישור הטופס. לאחר קבלת חתימה סופית בגמר ביצוע השחזור ומירוקו יש להקפיד להחתים המדריך על סיום הטיפול (חותמת)

רישום הטיפול בתיק המטופל:

בגמר הטיפול יש לרשום בתיק המטופל את סוג הטיפול המשמר שבוצע כולל כל החומרים בהם נעשה שימוש וכן סוג וכמות חומר האלחוש. בנוסף יש לרשום הערות או הסברים מהותיים שנמסרו למתרפא/ה בקשר לשחזור שבוצע. חובה להחתים המדריך בגמר הרישום (כולל שמוש בחותמת מזהה). במקרה המחייב סילוק עששת מאד עמוקה ללא פריצה למוך, יש לידע המטופל לפני ביצוע הטיפול ובסיומו כי יתכנו כאבים שיחייבו ביצוע טיפול שורש. יש לרשום הערה זו גם בתיק המטופל/ת.

ציון סופי בשיקום הפה - יינתן ציון אחד משוקלל - משחזרת + משקמת

הציון ייקבע על פי הישגי הסטודנטים בעבודתם הקלינית בתחומי משחזרת ומשקמת, ההישגים בבחינה העיונית המסכמת בע"פ בסוף שנה ו' בנושאי משחזרת ומשקמת ושקלול הערכות המדריכים. חובה לקבל ציון עובר (מינימום 60) בכל אחד ממרכיבי הציון הסופי בנושאי הסגר ומדעי ההתנהגות יינתנו ציונים נפרדים.

הרכב הציון הסופי יהווה שקלול של הציונים הבאים:

1. 70% מהציון הסופי ברפואת שיניים משקמת
2. 30% מהציון הסופי ברפואת שיניים משחזרת

היה והסטודנט לא עמד בכל המטלות הנדרשות מבחינה מספרית אך לפי דעת מדריכיו הקליניים ואחראי הקורס איכות עבודתו עונה על הנדרש, רשאי ראש המחלקה לאשר מתן ציון "עובר" בחלק הקליני של הקורס.

* סטודנט שיטפל במטופל בקבוצת סיכון גבוה לעששת (לפי החלטת מדריך בכיר) יתוגמל בנפרד על ביצוע הבדיקות המיוחדות לאבחון הגורמים לבעיה ולטיפולים הזמניים בשיניים הנגועות. (ראה עמ' 138)

קורס תותבות נשלפות ת"ש ותח"ל

מרכזי קורס: ד"ר אירית קופרשמיט, ד"ר ארי גליקמן

טכנאי הקורס: מר א. מאירוביץ

הקורס יתקיים במחצית הראשונה של סימסטר א' ומיועד לחטיבה הצעירה בלבד נושאי ההרצאות:

מבוא לתותבות

שיקולים פסיקליים ואנטומיים בת"ש

בדיקת מתרפא מחוסר שיניים

סגר בת"ש

בחירת שיניים ואסתטיקה

העמדת שיניים – Balanced Occlusion

פולימריזציה ומסירת תותבות

המעבדה תכלול: ביצוע תותבת שלמה על כל שלביה (ללא בישול)

מבוא לתח"ל

סוג לסת מחוסרת שיניים באופן חלקי

חלקי התח"ל ותפקידם

שיטות מטבע לתח"ל

הכרת מיגוון מערכות ה-ו בתח"ל

אינדקציות לשימוש במערכות ה-ו השונים במיגוון מצבי חוסר שיניים חלקי

הכרת הסוקרן (פרללומטר)

השימוש בסוקרן לצורך תכנון התח"ל

מחברים בתח"ל

יסודות תיכנון תח"ל בלסת עליונה

יסודות תכנון תח"ל בלסת תחתונה

סדנא מעשית:

תיכנון מערכות תח"ל במיגוון מצבים של חוסר שיניים חלקי

הערכת סטודנט:

חלק מעשי (השתתפות בכל תרגולי המעבדה/ קליניקה, הגשת כל המטלות לאחראי הקורס וקבלת הערכה עוברת). חלק עיוני (נוכחות בהרצאות, מבחן בכתב)

נוכחות

נוכחות חובה עם רישום בכל ההרצאות. היעדרות שלא ברשות יותר מהרצאה אחת דינה ככישלון במועד א'. בתחילת כל שעור יתקיים בוחן קצר. חובה להשתתף בבוחן ולעמוד בזמן

המוקצב

כישלון בקורס ימנע מהתלמיד לקלוט מטופלים הזקוקים לשיקום נשלף שלם או חלקי. במקרה זה התלמיד יחזור על הקורס במסגרת לימודיו בסימסטר א' בחטיבה הוותיקה

קורס לשיקום באמצעות שתלים דנטלים (Implant Dentistry)

אחראי הקורס : ד"ר מחמוד מסרי

- להלן תכנית הוראה לקורס רב-תחומי בשיקום על גבי שתלים דנטלים :
1. הבסיס הביולוגי והמדעי לשתלים דנטליים.
 2. הערכת ובחירת המטופל-אבחנה, תכנית טיפול ובחירת השתל.
 3. סקירה כללית על כירורגיה של שתלים וטיפול לאחר ניתוח.
 4. סקירה כללית על נוהלי שיקום על גבי שתלים דנטליים.
 5. תחזוקה ומעקב.
- מטרות הקורס
1. חשיפת התלמיד למושג ולרעיון בבסיס השיקום הנתמך בשתלים.
 2. הבנת ההיסטוריה של השימוש בשתלים ומסלול התפתחותם למצב העכשווי.
 3. הבנת הבסיס המדעי ליחסי גומלין שתל-מאכסן על שלל היבטיו.
- תנאים מוקדמים
- לסטודנטים צריך שיהיה בסיס הוראתי וחשיפה קלינית בשטחים :
1. ביולוגיה אורלית.
 2. קורס בתותבות חלקיות קבועות ונשלפות, ותותבות שלמות.
 3. אבחנה ורפואת הפה, פתולוגיה אורלית, אלחוש, פריודונטיה וכירורגיה.
- רשימת יחידות לימוד (Instructional modules) המכסה את הנושאים ההכרחיים ליצירת בסיס הידע המדעי והקליני.
1. חסר שיניים והשפעתו (Edentulous state)
 2. שתלים דנטלים
 - א. סקירה היסטורית
 - ב. מצב עכשווי
 - ג. סוג והגדרות של שתלים דנטלים
 3. הבסיס המדעי לטיפול באמצעות שתלים דנטלים
 - א. אנטומיה של רקמות קשות ורכות. סוג רכסים מחוסרי שיניים.
 - ב. תגובת העצם לשתלים דנטלים. ביולוגיה ופיסיולוגיה של עצם - האוסיאואינטגרציה. תנאים מוקדמים לאוסיאואינטגרציה.
 - השימוש באלופלסטטים וחרמרים אלוגניים
 - צורת השתל ופני השתל
 - ביומכניקה
 4. אבחנה ותכנית טיפול
 - בחירת המטופל - שיקולים פרוטטיים וכירורגיים
 - התוויות והתוויות-נגד, טיפול בסיכון
 - נהלים אבחנותיים, כולל אמצעי הדמיה שונים,
 - תכנית ותכנון הטיפול, בחירת אתר ההשתלה והשתל.
 - הכנת המתרפא מבחינת הבנת המושג והרעיון.
 5. נוהלים כירורגיים - סקירה כללית
 - א. התהליך הכירורגי
 - ב. טיפול לאחר ניתוח
 - ג. השתלות עצם לצורך השתלה דנטלית - טיפול באבדן עצם נרחב.
 - ד. סיבוכים עקב השתלות דנטליות.
 6. נוהלים פרוטטיים - סקירה כללית - שלבי הטיפול מתחילתו ועד סופו.
 - א. מרכיבי יחידות השיקום
 - ב. טיפול זמני בתקופת הביניים
 - ג. שן בודדת, שחזור קבוע נשלף, שחזור נשלף, שיקום חסר שיניים חלקי.
 - ד. תהליכים קליניים ומעבדתיים.

7. טיפול תחזוקה ונהלי הערכה ומעקב
- טיפול והשגחה מקצועיים
 - חנוך המתרפא
 - תחזוקה מונעת, תיקונים ומעקב
- בגמר הקורס ידע התלמיד:
- א. להכיר בצורך בשימוש בשתלים כאפשרות בחירה בתכנית הטיפול.
 - ב. להבין כי שתלים מטרתם לשמש כאמצעי שקומי ואסור שיהפכו למטרה בפני עצמה.
 - ג. לזהות סוגי שתלים ואופני השימוש בהם.
 - ד. להכיר שיקולים ומגבלות אנטומיות בשתי הלסתות בהקשר לשימוש בשתלים.
 - ה. להכיר את אמצעי העזר באבחנה (כולל טכניקות הדמיה).
 - ו. לתאר את הליכי תכנית ותכנון הטיפול ; פרוטוקול בחירת המתרפא, הכנתו וחינוכו ; קריטריונים לבחירת שתלים ; נהלים כירורגיים ופרותטיים.
 - ז. להסביר טיפולי תחזוקה ומעקב.
 - ח. להכיר בצורך להמשיך ללמוד ולהשתלם ברפואת שיניים המיישמת שימוש בשתלים דנטלים, אם ברצונו להשתמש באפנות טיפול זו לרווחת מטופליו ולבריאותם.

- שיקום המשנן באמצעות שתלים דנטליים חסר שיניים והשפעתו הערכת המטופל - שיקולים פרוטטיים מרכיבי יחידת השיקום על גבי שתלים נהלי הטיפול הפרותטי - פרוטוקול קליני ומעבדתי

- שיקום המשנן באמצעות שתלים דנטליים טיפול זמני בתקופת הביניים. שיקום חסר שיניים חלקי - הצגת מקרים שיקום לסת מחוסרת שיניים בעזרת שתלים - (שחזור קבוע ונשלף) קני המידה להצלחה קלינית. תוצאות ארוכות טווח. שיקולים סיגריים בשיקום נתמך שתלים הצגות מקרים

מורפולוגיה דנטלית, תורת הסגר, פיזיולוגיה והפרעות תפקודיות של מערכת הלעיסה, כאבי פנים-לסתות

אחראי תחום: ד"ר אפרים וינוקור

מטרות התחום:

- א. לימוד המורפולוגיה והאנתרופולוגיה הדנטלית כבסיס להבנת הקשר שבין צורת השיניים לבין תפקידן.
- ב. הקניית ידע בתורת הסגר, חשיבותו ברפואת שיניים משחזרת ומשקמת.
- ג. הקניית ידע בפיזיולוגיה והפרעות התפקודיות של מערכת הלעיסה
- ד. הקניית היכולת לביצוע אבחון המבדיל של כאבי הפנים והלסתות

שנה ד'

ג. פיזיולוגיה של הסגר

אחראית הקורס: ד"ר פסיה רובין

אחראי מעבדת הפנטום: מר אבי מאירוביץ

מורי הקורס: ד"ר אפרים וינוקור, ד"ר אלונה פרלמן אמודי, ד"ר פסיה רובין, מר אבי מאירוביץ, ד"ר אלונה אמודי פרלמן, ד"ר יפת ינקוביץ, ד"ר טל מסר, ד"ר דיאנה גרייזל, ד"ר הילה זיו און

במסגרת קורס זה, תתקיימנה 10 פגישות בנות 5 שעות כל אחת, סה"כ 50 שעות. ההוראה תינתן במתכונת של הרצאות, סמינרים, ומעבדה.

סוג הקורס: חובה

תיאור הקורס (בראשי פרקים)

הקורס סוקר את המרכיבים של המערכת הסטומטוגנטית ואת התפקוד התקין שלהם באמצעות הרצאה, מעבדה ועבודה קלינית במרפאה.

הנושאים שישקרו במהלך הקורס הם:

- מפרקי הלסת - אנטומיה ופונקציה.
- שרירי הלעיסה: אנטומיה, נוירופיזיולוגיה ופונקציה.
- הסגר: חוקי הסגר הסטטיים והדינאמיים והפקטורים הסגרים.
- המצבים המנדיבולריים: מעטפת התנועות ויחסם למפרקי הלסת ולשרירי הלעיסה.
- פונקציות של מערכת הלעיסה: לעיסה בלעיה ודיבור.

פירוט נושאי הלימוד

1. המערכת הסטומטוגנטית. סדור ותנוחת השיניים בתוך ובין הקשתות.

- חשיבות הסגר ברפואת שיניים : סגר אידיאלי, פיזיולוגי ופתולוגי.
 חוקי הסגר הסטטיים והדינאמיים.
 2. מעטפת התנועות, מצבים מנדיבולריים.
 3. אנטומיה פונקציונלית של שטחי הלעיסה, הפרעות סגר.
 פקטורים של הסגר.
 4. אנטומיה פונקציונלית של מפרקי הלסת.
 עיצוב מחדש וארטריטיס.
 5. אנטומיה פונקציונלית של שרירי הלעיסה.
 6. נוירופיזיולוגיה של מערכת הלעיסה.
 7. פונקציות מערכת הלעיסה : לעיסה, בליעה, דיבור.
 8. ארטיקולטורים - חשיבות ושימוש ברפואת שיניים.

תכנית המעבדות

1. תרגול חוקי הסגר על גבי תבניות לימוד
2. גילוף נגיבי - רבע תחתון
3. גילוף נגיבי - רבע עליון
4. גילוף נגיבי - שיניים קדמיות
5. גילוף נגיבי- ניב עליון
6. אנליזה אוקלוזלית קלינית
7. השימוש הקליני בקשת פנים והרכבה בארטיקולטור

חובת נוכחות

- חלה חובת נוכחות בכל ההרצאות ובכל המעבדות, בכל שעות המעבדה.
- לסטודנטים שיעדרו מהמעבדה מסיבות מוצדקות, שיאושרו מראש, תהיה חובת הופעה למעבדת השלמה בתאום עם האחראי על הקורס.
- סטודנט שלא יופיע לשתי הרצאות (20%) או יותר לא יוכל לגשת למבחן מועד אי ותחשב ככישלון במועד זה. סטודנט כזה יהיה רשאי לגשת למועד ב'.
- סטודנט שיעדר מהמעבדה או מהקליניקה ללא הצדקה יאלץ לחזור על הקורס במלואו

הערכת הסטודנט

במהלך הקורס יערך בוחן בכתב ו/או בוחן מעשי. סטודנט שלא יעמוד בקריטריונים של העבודה המעשית ו/או שבמהלך המעבדה לא יוכיח ידע מספיק בחומר הנלמד, לא יוכל לגשת למבחן מועד א' ותחשב ככישלון במועד זה. סטודנט כזה יהיה רשאי לגשת למועד ב'.. ביום הבחינה, הסטודנט חייב להמציא אישור חתום ע"י המדריך המאשר שהוא עמד בכל הדרישות המעשיות של הקורס. חלוקת הציון היא כדלקמן : מבחן עיוני=60% , בוחן =10% , חלק מעשי=30%

ביבליוגרפיה

ספרות חובה :

1. Kraus B. S., Jordan R. E., Abrams L.A.: Dental Anatomy and Occlusion, 2nd Ed., Baltimore, the Williams and Wilkins Co.
2. Mohl N.D., Zarb G. A., Carlsson G. E., Rugh J. D.: A Textbook of Occlusion, Chicago, Quintessence Publishing Co., 1988.
3. Gross M.D.: Occlusion in Restorative Dentistry. Churchill Livingstone, 1982.

4. Okeson J. P.: Management of Temporomandibular Disorders and Occlusion. 4th ed. Mosby 1998.

שנה ה' – ו'

ד. כאבי פנים ולסתות: קורס דו-שנתי

אחראי הקורס: ד"ר אפרים וינוקור

סוג הקורס: חובה

מורים וקלינאים:

ד"ר אפרים וינוקור, ד"ר אלונה פרלמן אמודי, ד"ר פסיה רובין, ד"ר ש' רייטר (המחלקה לרפואת הפה),

א. יחידת הוראה זו מורכבת כדלקמן:

1. הרצאת מבוא פרונטלית בסוף שנה ד'
2. סמינרים לפני תחילת שנה"ל של שנה ה' שימשו כהכנה קלינית לקבלת מטרפאים
3. 7 סמינרים במהלך סמסטר א' של שנה ה'
4. עבודה קלינית במרפאות הסטודנטים

ב. תיאור הקורס

זהו קורס מולטי-דיסציפלינרי בנושא כאבי פנים ולסתות הכולל התייחסות לכל ההיבטים של נושא הכאב החרוץ והכרוני (היבטים אנטומים, פיזיולוגים, נאורופטיים, וסקולריים, רגשיים-קוגניטיביים, התנהגותיים, וכו'). הקורס סוקר את ההפרעות הגורמות לכאבי ראש, פנים ולסתות ואת ההפרעות התפקודיות של מערכת הלעיסה, תוך התמקדות בקלסיפיקציה של ההפרעות העיקריות, באטיולוגיה, באפידמיולוגיה, באבחנה ובטיפול. דגש מיוחד יינתן לאבחון כאבים דנטליים שמקורם אקסטרה-אורליים.

ב. הרצאה פרונטלית שנה ד':

נושא ההרצאה:

1. מבוא לכאב: מושגי יסוד

2. מבוא לכאבי פנים ולסתות: הגדרות, קלסיפיקציה, אטיולוגיה ואפידמיולוגיה

מרצה: ד"ר אפרים וינוקור

מטרות ההרצאה:

1. להסביר ולהדגיש את הנושא ואת חשיבותו
 2. להסביר ולהדגיש את צורת הלימוד
- משך ההרצאה: 3 שעות**
חומר קריאה:

חומר קריאה חובה	נושא הסמינר	מעביר הסמינר/מרפאה
מבואה מספר 7 ו-8 (יסופק בשנה ד')	1. עקרונות הבדיקה והאבחון (AXIS I) ע"פ DC/ TMD- 2. עקרונות הבדיקה והאבחון (AXIS II) ע"פ DC/ TMD-	ד"ר אפרים וינוקור
מרפאה: בדיקה בזוגות	עבודה מעשית: בדיקה ואבחון ע"פ DC/ TMD- הדגמה חיה ובדיקה בזוגות	צוות ההוראה
פרק 15 (6)*	טיפול באמצעות סדים סגרים	ד"ר אפרים וינוקור
מרפאה	טיפול באמצעות סדים סגרים – הדגמה מעשית	צוות ההוראה

פרק 1 (מבואה מס' 1)

ג. הכנה קלינית לקבלת מתרפאים

- א. יתקיימו 2 סמינרים לפני תחילת שנה"ל כהכנה לקבלת מתרפאים
- ב. סטודנט שלא יעבור את ההכנה לא יורשה לקבל מתרפאים

* המספר בסוגרים מציינים את מספר המבואה

ד. חומר למבחן (לימוד עצמי)

חומר קריאה חובה הערות: 1. בנוסף לפרקים המצוינים, חובה ללמוד את ההרצאות 2. המספרים בסוגרים מציינים את מספר המבואה	הנושא
פרקים 2-6 (1)	1. נאורו-אנטומיה ופיסיולוגיה של כאב 2. תהליכים מרכזיים בכאב 3. מודולציה של כאב 4. כאב חריף מול כאב כרוני
פרק 10 (3)	5. טכניקות דימות למפרקי הלסת

<p>פרק 8 (2) פרק 8 (4) עד עמוד 224</p>	<p>6 הפרעות תפקודיות של שרירי הלעיסה 7. הפרעות תפקודיות לא דלקתיות של מפרק הלסת . 8. תהליכים דלקתיים וניווניים של מפרק הלסת</p>
<p>פרקים 4-6 (2) פרק 8 (4) עמודים 224-234</p>	<p>9 Cluster Headache & Trigeminal Autonomic Cephalalgias . 10 Intracranial Causes of Orofacial Pain 11 Migraine & Tension Type Headache 12 Neuropathic Pain</p>
<p>מאמרים מספר : 5 (a-d)</p>	<p>13. ברוקסיוזם ופראפונקציות בערות 14. אבחנה מבודלת של שחיקת שיניים-ארוזיה 15. ברוקסיוזם של שינה 16. TMD וברוקסיוזם אצל ילדים</p>
<p>פרק 8 (4) מעמוד 234 עד הסוף פרק 19 (1)</p>	<p>17. Fibromyalgia & Chronic fatigue Syndrome 18. כאב: היבטים פסיכולוגיים וטיפול בהבירולי.</p>
<p>פרק 7 (2)</p>	<p>19. מעורבות ע"ש צווארי בכאבי ראש-פנים. טפול פיסיותרפי</p>
<p>הרצאה</p>	<p>20. כאב כרוני- מחלה גנטית?</p>
<p>הרצאה</p>	<p>21. כאב בגיל השלישי</p>
<p>פרקים 11-13 (6) הרצאה</p>	<p>22. טיפול בהפרעות תפקודיות במערכת הלעיסה 23. טיפול כירורגי בהפרעות במפרקי הלסתות 24. גישות משלימות כדרך שליטה בכאב : א. אקופונקטורה ב. טיפול בכאבי פנים באמצעות היפנוזה</p>

ה. סמינרים

א. לפני כל סמינר יתקיים בוחן קצר על החומר הרלוונטי

חומר קריאה חובה	הנושא	מעביר הסמינר/מרפאה
פרקים 2-6 (1)	1. נאורו-אנטומיה ופיסיולוגיה של כאב 2. תהליכים מרכזיים בכאב 3. מודולציה של כאב 4. כאב חריף מול כאב כרוני	ד"ר אפרים וינוקור
פרק 10 (3) הדגמה מעשית	דגמת שיטות דימות למפרקי הלסת	ד"ר שושנה רייטר
פרק 8 (2) פרק 8 (4) עד עמוד 224	1. הפרעות תפקודיות של שרירי הלעיסה 2. הפרעות תפקודיות לא דלקתיות של מפרק הלסת . 3. תהליכים דלקתיים וניווניים של מפרק הלסת	ד"ר אפרים וינוקור ד"ר שושנה רייטר
מאמרים מספר: a- 5 d)	1. ברוקסיזם ופראפונקציות בערות 2. אבחנה מבודלת של שחיקת שיניים- ארוזיה 3. ברוקסיזם של שינה 4. TMD וברוקסיזם אצל ילדים	ד"ר אפרים וינוקור ד"ר אלונה אמודי ד"ר פסיה רובין
הרצאה	1. Dental Sleep Medicine 2. Obstructive Sleep Apnea 3. טיפול דנטלי בהפרעות שינה, כולל ברוקסיזם	ד"ר לרי לוקרמן ד"ר אפרים וינוקור
תיאורי מקרה	1. אוקולוזיה והפרעות תפקודיות של מערכת הלעיסה 2. Phantom Bite Syndrome) (Occlusal Dysesthesia)	ד"ר אפרים וינוקור ד"ר אלונה אמודי
תיאורי מקרה	כאב ממושך בעקבות טיפול דנטלי שגרתי א. Persistent Idiopathic Pain ב. Neurovascular /Vascular Orofacial Pain	ד"ר אפרים וינוקור

דרישות קליניות של הקורס

א. על כל סטודנט לבצע במהלך החטיבה הקלינית (שנים ה'-ו') 2 סדים סיגריים קשים בהנחיית איש/ת צוות המרפאה לכאבי פנים. הניקוד שיוקנה לכל סד יהיה שווה בערכו למבנה.

ב. על כל סטודנט בחטיבה הקלינית לעקוב אחר הטיפול של לפחות 2 מתרפאים הסובלים מכאב טמפורומנדיבולרי

ז. הנחיות כלליות לקבלת מתרפאים חדשים

- א. כל מתרפא חדש המגיע למרפאת הסטודנטים יעבור בדיקה טמפורומנדיבולרית מקיפה על פי האינדקס (DC/TMD (AXIS I). על הסטודנטים יהיה להבין מהן המגבלות הנובעות ממצבו הטמפורומנדיבולרי לפני תחילת הטיפול השיקומי.
- ב. על הסטודנט לפנות לאיש צוות כאבי פנים ולסתות אם במהלך הבדיקה הקלינית יחשוד בקיום של הפרעה תפקודית במערכת הלעיסה (TMD), בברוקסיזם (של ערות או של שינה), או אם יאבחן בליה דנטלית (erosion, abrasion or attrition) מוגברת (ראה להלן בסעיף ט).
- ג. הפרעות קלות יטופלו במסגרת מרפאת הסטודנטים. במקרים קשים יופנו המתרפאים להמשך טיפול למרפאה לכאבי פנים ולסתות.
- ח. מתרפאים שסובלים מהפרעות במערכת הלעיסה חייבים לקבל אישור מסגל המרפאה לכאבי פנים לפני התחלת הטיפול המשמר/משקם, וזאת במטרה למנוע נזק למתפא.

ט. אין להתחיל לטיפול במתפא ללא אישורו של איש/ת צוות כאבי פנים ולסתות

במקרים הבאים:

- המתפא מדווח על כאב באזור ראש/פנים המתחזק בזמן פעילות (פונקציה) ליסתית (לעיסה, פיהוק, דיבור);
- במהלך הבדיקה המתפא מדווח על כאב חזק במישוש שרירי הלעיסה השטחיים ומפרקי הלסתות;
- המתפא מדווח על כאב מתמיד או כאב בעל אופי חשמלי או שורף הנמשך מספר שניות/דקות באזור ראש/פנים;
- במהלך הבדיקה אובחן הגבלה בפתיחת הפה (פחות מ-40 מ"מ), ו/או סטיית חזקה של המנדיבולה בזמן פתיחה, ו/או חוסר יכולת לבצע תנועת עבודה לאחד הצדדים;
- במהלך הבדיקה אובחן פתיחת פה מוגבר (מעל 60 מ"מ) או חשד לגמישות יתר מפרקית בולטת;
- המתפא מדווח על פריקות הלסת/קושי לסגור את הפה לאחר פיהוק או טיפול דנטלי קודם;
- במהלך הבדיקה אובחנו קליקים חזקים המלווים בכאב;
- במהלך הבדיקה אובחנו קליקים המקשים על פתיחת הפה ללא ביצוע תנועות עם הלסת או מניפולציה ידנית;
- אובחן ממצא חריג באזור המפרק בצילום פנורמי (במידה וקיים).

ח. הערכת הסטודנט בשנה חמישית

א. הערכת הידע של הסטודנט תעשה על ידי מבחן פתוח בכתב שתתקיים בסיום הסמסטר הראשון.

ב. המבחן יהיה מורכב ממספר מקרים קליניים איתם הסטודנט יצטרך להתמודד

ג. הבחנים בתחילת הסמינרים מהווים 15% מהציון הכללי

ט. הערכת הסטודנט בשנה שישית

א. על הסטודנט להמציא אישור חתום על ידי אחד המדריכים המאשר שעמד בכל הדרישות הקליניות של הקורס לכאבי פנים ולסתות

ב. סטודנט שלא יעמוד בדרישות הקליניות לא יורשה לגשת למבחן הרישוי.

י. חומר קריאה חובה:

1. J. Okeson (ed): Bell's Oral & Facial Pain Quintessence Publishing Co, Inc. Chicago, IL, 7th ed. 2014
2. De Leeuw R, Klasser GD (eds): Orofacial Pain: Guidelines for Assessment, Diagnosis, and Management. Quintessence Publishing Co, Inc. Chicago, IL, 5th ed. 2013
3. D.M. Laskin, C.S. Greene, W.L. Hylander (eds): TMDs: An Evidence-Based Approach to Diagnosis and Treatment. Quintessence Publishing Co, Inc. Chicago, IL 2006
4. Y Sharav, R Benoliel (eds): Orofacial Pain and Headache. Quintessence Publishing Co, Inc. Chicago, IL 2nd Edition, 2015
5. Articles:
 - a. Lavigne GJ, Khoury S., Abe S, Yamaguchi TK, Raphael K. Bruxism physiology and pathology: an overview for clinicians. J Oral Rehab; 2008 35; 476–494
 - b. Lobbezoo F, Ahlberg J, Glaros AG, Katos T, Koyano K, Lavigne GJ, De Leeuw R, Manfredini D, Svensson P, Winocur E. Bruxism defined and graded: an international consensus. J Oral Rehabil. 2013; 40:2-4
 - c. Okeson JP. Temporomandibular disorders in children. Pediatr Dent. 1989; 11: 325-329
 - d. Barbosa T de S, Miyakoda LS, Pocztaruk Rde L, Rocha CP, Gaviao MB. Temporomandibular disorders and bruxism in childhood and adolescence: review of the literature. Int J Pediatr Otorhinolaryngol.

2008; 72: 299-314

6. J. Okeson (ed): Management of Temporomandibular Disorders and Occlusion. Mosby, St Luis 7th ed. 213
7. Richard Ohrbach (ed) Diagnostic Criteria for Temporomandibular Disorders: Assessment Instruments (English). International RDC/TMD Consortium Network. Version: 3Dec2014. www.rdc-tmdinternational.org
8. Diagnostic Criteria for Temporomandibular Disorders: Examination Protocol (video)

מדעי התנהגות תוכנית הכשרה רב – תחומית (מולטי-דיסיפלינרי)

מרכז הנושא : ד"ר ניר עוזיאל

מטרות התכנית:

רכישת מיומנות ביצירת קשר בין-אישי עם המתרפא ופיתוח רגישות לצרכיו הרגשיים. פתוח הבנה ויכולת לקומוניקציה ורבליית ולא ורבליית עם המתרפא. הכרות ושימוש במודלים שונים של תקשורת רפואית. הכרת המרכיבים הפסיכולוגיים וההתנהגותיים של המתרפא (מבנה אישיות, התפתחות וכו'). הקניית מיומנויות אבחון בסיסיות. רכישת ידע והכרת עם מושגי יסוד בפסיכולוגיה מודרנית. הכרת מושגי יסוד בפסיכופתולוגיה (פנומנולוגיה, תיאוריות וגישות טיפוליות). זיהוי ודרכי טיפול בבעיות התנהגותיות ספציפיות ברפואת שיניים. הכרות עם טכניקות טיפוליות יסודיות להפחתת חרדה, כאב אצל המתרפא (כגון: הרפיה, היפנוזה וטיפול התנהגותי). הכרות ורכישת כלים בסיסיים לויסות עצמי, לנוכח גורמי שחיקה ברפואת השיניים.

דרכי ההוראה:

הרצאות ודיונים פרונטאליים. סמינרים המחשת מצבים באמצעות טלויזיה במעגל סגור וסרטי וידאו הצגת מקרים וראיון מתרפאים הדרכה בקבוצות קטנות (סדנה) הכוללת משחקי תפקידים והפעלות קבוצתיות. תורנויות במסגרת המרפאה לפסיכופיזיולוגיה אוראלית הכוללת השתתפות בישיבות צוות, ראינויות קבלה ותצפית בטיפולים דנטאליים במתרפאים הסובלים ממגוון בעיות התנהגותיות.

ביבליוגרפיה

1. Lars-Goran, & Skaret, E. (2013). *Cognitive Behavioral Therapy for Dental Phobia and Anxiety*. John Wiley & Sons.
2. Association, A. P. (2000). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders DSM-IV-TR Fourth Edition* (4th ed.). American Psychiatric Publishing, Inc.
3. Eli, I. (1992). *Oral Psychophysiology: Stress, Pain, and Behavior in Dental Care*. Taylor & Francis.
4. Gravetter, F. J., & Forzano, L.-A. B. (2011). *Research Methods for the Behavioral Sciences*. Cengage Learning.
5. Humphris, G., & Ling, M. S. (2000). *Behavioural sciences for dentistry*. Churchill Livingstone.
6. Ayer, W. A. (2005). *Psychology And Dentistry: Mental Health Aspects Of Patient Care* (1st ed.). Routledge.
7. Milgrom, P. (1985). *Treating fearful dental patients: a patient management handbook*. Reston Pub. Co.
8. Millon, T., Millon, C. M., Meagher, S., Grossman, S., & Ramnath, R. (2004). *Personality Disorders in Modern Life* (2nd ed.). Wiley.
9. Plotnik, R., & Kouyoumjian, H. (2010). *Introduction to Psychology*. Cengage Learning.
10. Kent G.G. (1984), *The Psychology of Dental Care*. Wright and Sons, G.B.
11. Dworkin SF, Ference TP, Giddon DB (1978): *Behavioral Science and Dental Practice*, CV Mosby, St. Louis, U.S.A.

וכן ביבליוגרפיה נוספת שתינתן בהמשך.
חובת נוכחות

הנוכחות בשעורים חובה. היעדרות שלא ברשות וללא סיבה מספקת מיותר מאשר שתי הרצאות/סדנאות/ מפגשים , או מאחת התורנויות תחשב ככישלון בקורס זה .

מדעי התנהגות שנה ד'

שם הקורס: סדנה בנושא יחסי מטפל מטופל ותקשורת רפואית במהלך אינטראקציה דנטאלית (סמסטר ב).

אחראי קורס: מר נפתלי אדרי

מורי הקורס; ד"ר אבלין וושלר (מ), מר נפתלי אדרי , ד"ר ניר עוזיאל, , ד"ר אפרת גילאון (מ)

פרוט נושאי הלימוד:

תקשורת בינאישית וביטוייה במסגרת רפואית דנטאלית מודלים לתקשורת רפואית.
 מגע ראשוני עם המטופל והכנה לפגישה דנטאלית פגישה דנטאלית ראשונה
 הראיון הקליני – מרכיביו

ניהול טיפול דנטאלי
 מטופל בעיתי – מי הוא ואיך להתמודד איתו?
 סיום טיפול דנטאלי
 שם הקורס : תקשורת רפואית

קורס תלת שנתי המהווה המשך לקורס הניתן במהלך 3 השנים הפרה קליניות ברפואה. קורס זה מסייע לסטודנטים לבנות את זהותם המקצועית תוך יצירת הזדמנויות לחשיפה קלינית, התנסות אישית, עבודה קבוצתית, פיתוח יכולות רפלקטיביות וקבלת משוב. הקורס מקנה ידע ומיומנויות הכרחיות לרופא השיניים בתחומי הטיפול בחולה, מקצוענות, יחסים בינאישיים, חשיבה ביקורתית, ותקשורת יעילה. הסטודנטים לומדים לזהות דילמות אתיות בסוגיות הקשורות לרפואת שיניים ומתקיים קיום דיון בסוגיות אלה. נלמד המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של הטיפול הרפואי, למידה מבוססת התנסות. במהלך הקורס הסטודנטים חשופים לרופאים-מנחים המהווים מודלים לחיקוי בגישה אנושית תוך התנהלות אתית ומקצוענות.

•
 דרישות הקורס : השתתפות פעילה במפגשי הקבוצות , השתתפות בכל ההתנסויות החוויתיות, הכנה עצמית להתנסויות וכתובת יומן רפלקטיבי.

מדעי התנהגות שנה ה'

שם הקורס : מבוא לפסיכולוגיה לרופאי השיניים וישומים קליניים של טיפול התנהגותי במרפאה הדנטאלית
אחראי קורס : ד"ר ניר עוזיאל
מורי הקורס : מר נפתלי אדרי , ד"ר ניר עוזיאל
 יחידת הוראה זו מורכבת מ-28 מפגשים (סה"כ 56 ש"ס) ו-2 תורנויות . החלק הקליני של הקורס כולל 2 תורנויות במרפאה לפסיכופיזיולוגיה אוראלית . (1 בשנה ה' ו 1 בשנה ו')

פרוט נושאי הלימוד :

1. מושגים בפסיכולוגיה

דמויות וגישות מרכזיות בפסיכולוגיה
 תהליכי חישה ותפיסה
 תיאוריות למידה
 זיכרון
 מצבי תודעה
 חשיבה ופתרון בעיות
 שפה
 מוטיבציה
 רגשות
 התפתחות - ינקות, ילדות, התבגרות
 התפתחות לאורך החיים
 אינטליגנציה
 אישיות
 מדידות בפסיכולוגיה

פסיכופתולוגיה – נולמלי/אבנורמאלי
 פסיכופתולוגיה - ראיון אבחוני
 פסיכוזות
 הפרעות אישיות
 גישות טיפוליות בפסיכותרפיה

2. דחק (stress):

- א. היבטים פסיכולוגיים של דחק, פחד וחרדה
- ב. הסיבות לדחק ברפואת שיניים
- ג. דרכי התמודדות עם דחק

3. הפרעות התנהגותיות ברפואת שיניים:

- א. פחד חרדה ופוביה
- ב. רפלקס הקאה מוגבר
- ג. השפעת דחק על תהליכים פיזיולוגיים בחלל הפה
- ד. הכאב כחוויה כוללנית

. טיפול התנהגותי ויישומיו לרפואת שיניים:

- א. תיאורית הטיפול ההתנהגותי
- ב. שיטות טיפול התנהגותי
- ג. הרפיה והיפנוזה

. שחיקה מקצועית:

אפיון ומניעת תהליכי השחיקה ברפואת שיניים

הערכת הסטודנט

הציון יתבסס על:

1. ציון על השתתפות בפעילות המרפאה לפסיכופיזיולוגיה אוראלית.
2. בחנים, מצגות, השתתפות פעילה בסדנאות הקבוצתיות וניתוח מקרים בכיתה.
3. מבחן ו/או סקירת נושא ו/או הצגת מקרה.

רפואת שיניים קהילתית (ציבורית)

קורס לשנה ו' סימסטר ב'

מרכזי הקורס:

ד"ר חגי סלוצקי, ד"ר שלמה מטלון

מרצים: ד"ר שלמה זוסמן, ד"ר לנה נטפוב, ד"ר יובל ורד, פרופ' אבי זינגי, ד"ר דניאל קושניר, ד"ר דניאל דקל, ד"ר אילן פלדברג, ד"ר רפי פישר, ומרצים נוספים מתחום בריאות הציבור. (יתכנו שינויים בשמות המרצים).

מטרות הקורס

- הקניית מושגי יסוד ברפואת שיניים ציבורית.

- הקנייה והבהרה של מושגי יסוד בתחום האפידמיולוגיה ושיטות מחקר באפידמיולוגיה.
- המדדים השונים למחקרים אפידמיולוגיים של המחלות והנגעים של חלל הפה והשיניים; ; עדכון בתחום הסקרים בארץ ומגמות בעולם.
 - לימוד והכרה של מושגים בתחום בריאות הצבור, ביטוח בריאות ממלכתי, ושרותי בריאות כלליים ודנטליים. תכנון כח אדם ברפואת שיניים ועדכון בתחום כח האדם הדנטלי הרפואי והפרה-רפואי בארץ.
 - הכרת מסגרות מרכזיות למתן שרות רפואת שיניים ציבורית בארץ. הערכת צרכי טפול של האוכלוסייה ותכנון שרותי בריאות לבתי ספר. הכרת הרפורמיה בטיפול שיניים לילדים.
 - שרותי רפואת שיניים לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.
 - תכנון מערכות מניעה לקבוצות הגיל העיקריות בקהילה במדינת ישראל.
 - עקרונות לניהול מרפאות שיניים צבוריות ופרטיות במדינת ישראל.
 - שיווק וקידום מרפאות שיניים.

פרוט נושאי הלימוד

נושאי ההרצאה

- אפידמיולוגיה: מבוא, עקרונות ושיטות מחקר
מדדים למחקר אפידמיולוגי בפריודונטיה
מדדים למחקר אפידמיולוגי של עששת ואפידמיולוגיה של עששת בארץ ובעולם.
שרותי כ"א (רופאים, שינניות וסייעות) ברפואת שיניים, מימון שרותי רפואת שיניים
אספקטים סוציאקונומיים בתחלואה דנטלית של ילדים ומבוגרים
הבטים אפידמיולוגיים של טפול שיניים בילדים חריגים ובילדים חוסים במדינת ישראל
הבטים בתחום ההוצאה הלאומית לבריאות הפה והשיניים.
- א. רפואת שיניים גריאטרית
 - ב. אפידמיולוגיה של רפואת השיניים הגריאטרית בישראל ובמדינות שונות
 - ג. רפואת השיניים בסל הבריאות
מניעה ברפואת שיניים ציבורית:
 - א. הפלרת מי השתיה ותכניות חינוך.
 - ב. מבנה הרפואה הקהילתית בארץ, תכנון שרותי בריאות לבתי-ספר.
נושא אקטואלי מתחום רפואה ורפואת שיניים ציבורית במדינת ישראל.
ביטוחים ותכניות ביטוחיות ברפואת שיניים במדינת ישראל.

אתיקה רפואית

קורס לשנה ד' ולשינניות, (4 שבועות)

מרכז קורס: ד"ר גיא מלמד

מורי הקורס:

ד"ר חיים נוימן, ד"ר שלמה פי' זוסמן

מטרת הקורס

לידע את הסטודנט בתחילת דרכו בקליניקה במגוון הבעיות וההשקפות בנושאי האתיקה הרפואית ולדון בבעיות נבחרות המשקפות את השפעת החשיבה האתית על ההתנהגות המקצועית.

מבנה הקורס

פגישה שבועית של שעתיים. הרצאה ודיונים במשך 3-4 שבועות (8 - 6 שעות).

נושאי הקורס

1. יחסי רופא/ מטופל.
2. יחסים בין רופא לעמיתיו.
3. אחריות רופא שיניים כלפי מטופלים, כלפי עמיתים, כלפי צוות המרפאה וכלפי הארגון המקצועי (הר"ש).
4. תקנון הארגון המקצועי של רופאי השיניים.
5. פרסום מותר ואסור.
6. אתיקה ומוסר.
7. אתיקה ברפואת שיניים.
8. קביעת סדרי עדיפות בטיפול.
9. קביעת הטיפול הסביר.
10. שבועת הרופא של היפוקרטס ושל הרמב"ם.
11. החובה לטפל וזכות לבחור מול איסור להפלות. דאגה לטיפול באחרים.
12. טפול בחולי איידס.
13. יושר בעבודה, יושר מקצועי.
14. יצירת מוניטין.

רפואת שיניים ומשפט

קורס לשנה ו' סימסטר ב'

מרכז הקורס:

ד"ר חגי סלוצקי

מורי הקורס:

, עו"ד שני בצלאל, עו"ד איתן האזרחי, דר' דוד שרם עו"ד, עו"ד אילנה מושכל, ד"ר דן דקל, ד"ר עופר כהן, דר' חיים נוימן,

מטרת הקורס

ליידע תלמידי רפואת שיניים בנושאי יסוד בתחום החוק והתקנות בעניין רפואה, רפואת שיניים ומשפט, ולהכשירם לזיהוי בעיות משפטיות שרופא שיניים נתקל בהן בעבודתו. ללמד את הסטודנט, כרופא שיניים לעתיד, לנהל סיכונים מקצועיים משפטיים בדרך הנכונה.

פירוט נושאי הלימוד

חוקי יסוד, חוק יסוד כבוד האדם וחירותו ושמירה של אטונומיית המטופל על גופו פקודת רופאי השיניים (נוסח חדש) התשל"ט 1979. ותקנות רופאי השיניים. תקנות רופאי השיניים בעניין שינניות, טכנאי שיניים ותאגידיים ומומחיות ברפואת שיניים. נקודת המפגש בין רפואה למשפט. הסכמת החולה לטיפול ("ההסכמה מדעת"). רשלנות רפואית. חוק זכויות החולה 1996. חוות דעת רפואית. הרשומה הרפואית וניהול סיכונים. ונושאים רלוונטיים נוספים

